

Utkast til Sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde 2025-2035

Høringsuttalelse fra Gråsjøfeltet velforening:

Gråsjøfeltet velforening oppdaget tilfeldig 23.02.25 at «Sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde 2025-2035» var lagt ut på høring på Stor-Elvdal kommune sin nettside og at det var invitert til høringsmøter 11. og 12.mars. Vi deltok på høringsmøte 11.mars i Mogrenda samfunnshus med to personer fra velets styre.

Velforeningen har følgende høringsinnspill til «Sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde 2025-2035» som er lagt ut på Stor-Elvdal kommune sin nettside 05.02.25 med lenke til Rendalens kommune sin nettside hvor tilhørende dokumenter var lastet opp 03.02.25:

1. Vår oppfatning er at det – innenfor gjeldende ressursramme – er det utført et stort, samvittighetsfullt og verdifullt arbeid med dokumentet. Det inneholder mye kunnskap, og bidrar til å skape et bedre grunnlag for en mer helhetlig, og forhåpentlig mest mulig konfliktfri forvaltning av den aktuelle villreinstammen. Det dokumenteres, slik vi leser dokumentet, at fortsatt sambruk av området er mulig når omfanget og karakteren av menneskelig aktivitet holdes omkring dagens nivå, og når inngrep av typen omfattende veibygging, motorisert ferdsel og eksempelvis vindkraftprosjekter møtes med restriksjoner.
2. Ønsket om, og vurderingen av, behovet for å beskytte villreinstammen som i dag befinner seg innenfor Sølnekletten-området, deles med oss som har hytter i Gråsjøfeltet, og som bruker området til rekreasjon; først og fremst dagsturer sommer og vinter i nærområdet, på stier og på de oppkjørte løypetraseene som velforeningen har tillatelse til å kjøre. Dagens løypenett har vært kjørt i 25 år.
3. Med grunnlag i informasjonen som gis i dokumentet, *oppfatter vi at måten vi som hører til i Gråsjøområdet bruker området på, i liten grad kommer i konflikt med intensjonene om å opprettholde en bærekraftig villreinstamme i Sølnekletten villreinområde.*
Historisk har det vært setrer og hytter i Gråsjøen området i mange år før første del av hyttefeltet ble opprettet i 1973(85 tomter) og utvidet i 2001 med ytterligere 20 tomter. Det er pr. i dag kun 2 ubebygde tomter i feltet. Opprettelse av hyttefeltet kan ha bidratt til en viss innskrenking av reinens leveområde. Men måten hyttefolket bruker området på bidrar trolig i svært begrenset grad til å ytterligere påvirke reinen og true forutsetningene for å opprettholde stammens framtidige bærekraft. Det begrunnes for det første med at ferdselen som hyttebruken generer i all hovedsak foregår i et begrenset nærområde, for det andre at det vi oppfatter som *flaskehals* i villreinstammens atferd og årssyklus i liten grad er knyttet til vårt nærområde.
Slik vi leser utkastet til sti- og løypeplan er disse flaskehalsene primært *vinterbeiteområder*, *kalvingsområder* og *passasjer* som reinen benytter fast under sine vandringer, og i den forbindelsen risiko for fragmentering av leveområdet. I denne sammenhengen er det et poeng at Gråsjøfeltet befinner seg nær ytterkanten av forvaltningsområdet. Når det gjelder vinterbeiting har vi innhentet erfaring som strekker seg tredve år bakover i tid. I løpet av denne perioden er det knapt observert spor av reinsdyr i området der våre løyper går, og tidligere uttalelser fra arbeidsutvalget for Sølnekletten Villreinområde bekrefter at reinen normalt ikke bruker området på vinterstid.

Vi vil samtidig understreke, at en vesentlig innskrenking av dagens bruk av naturen rundt hyttene vil redusere deres verdi dramatisk. Det er adgangen til naturen her, fysisk og visuelt, og mulighetene til å utøve enkelt, tradisjonelt friluftsliv som i manges tilfelle er grunnen til å bruke hytta sommer som vinter. Området er til glede for oss som tilbringer tid på hyttene og innenbygdsboende i Stor-Elvdal kommune. I tillegg gir hytteturismen næringsdrivende i området og kommunen både direkte og indirekte inntekter.

Satt opp mot de opplagt positive verdiene ved bruken av hyttene i Gråsjøfeltet og rundt Gråsjøen, oppfatter vi at avtrykket av våre aktiviteter er svært marginalt i en sammenheng der opprettholdelse av villreinstammens bærekraft er et tema.

At det drives aktiv og utbytterik høstjakt på den samme villreinstammen og med utgangspunkt i Gråsjøområdet, bidrar etter vår mening til å underbygge denne konklusjonen, og til å svekke legitimiteten for mulige begrensinger av vår bruk av området. Sti og løypeplanen henviser også til at det i 2023 er registrert 852 dyr mot målet på 800 dyr i Sølnekletten villreinområde.

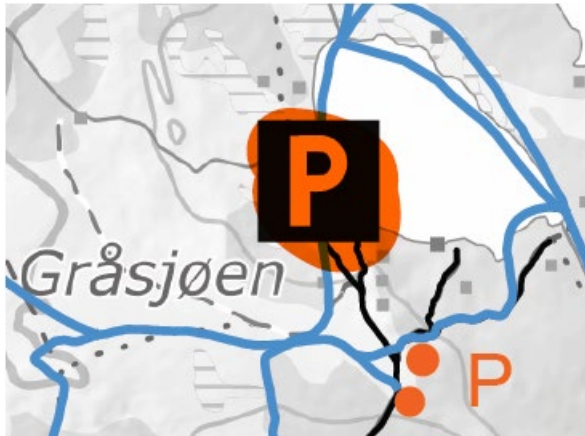
Fakta avklaringer og korrigeringer i hørings dokumentene:

1) Punkt 4.1.3 Skiløyper:

- a) Gråsjøfeltet velforening har oppdatert løypekart fra 2024/2025 med en mindre utvidelse godkjent av Stor- Elvdal kommune. Her er lenke til oppdatert info: <https://www.grasjoen.no/ut> . Vedlagt også som fil: [Gråsjøfeltet velforening løypekart 2024-2025.pdf](#) .
- b) Velet har fra sesongen 2024/2025 brukt GPS sporing igjennom Skisporet.no, og status finnes her: [Gråsjøen | Skisporet](#). Kjørt løype kan avvike noe fra løypekart da forholdene oppe på fjellet krever dette på grunn av manglende snø i enkelte områder.
- c) Velet har tidligere år kjørt opp løype rundt Gråhøgda i vinterferieukene 8 og 9, samt i påsken når været tillater det. Grunneier i Rendalen godkjente ikke dette i søkt periode 2023-2026 selv om godkjenning forelå for tidligere periode. Villreinutvalget har ikke hatt innsigelser til denne løypetraseen tidligere. Vi vil søke på nytt for denne løypekjøringen både i Stor-Elvdal og Rendalen kommune i neste periode.
- d) Kjølseterveien er tegnet opp som skiløype opp til setrene/hyttene på Kjølsetra på kartet vinterløyper. Dette virker ikke riktig, da vi ikke kjenner til at den kjøres som skiløype. Men den brukes av en/noen hytteeiere på Kjølsetra med snøscooter for å komme seg til hytta om vinteren er vår erfaring.
- e) Det er avvik i oppgitt registrerte km skiløyper på side 11 kontra side 12:
241 km registrert og derav 122 km fra skiporet.no på side 11, mens side 12 beskriver 198 km innenfor Sølnekletten og derav 114 km fra skisporet.no.

2) Punkt 6.4 Gråsjøveien:

- a) Gråsjøveien har lengde 10.445 m på sommerstid, og 9690 m på vinterstid (Referanse Gråsjøveien veilag). Det er ikke brøytet ned til Gråsjøen på vinteren, og vinterparkering er på toppen av veien. Kart vinterløyper må korrigeres med dette:

3) Punkt 7.4.2 Gråsjøen:

- a) Det står at Gråsjøen hytteområde består av 162 fritidsboliger, men dette kan ikke være riktig. Gråsjøveien veilag som drifter Gråsjøveien og andre tilhørende veier til denne har totalt 142 andelseiere. Dette inkluderer da 11 grunneiere hvor 4 stk er uten seter/hytte på sin eiendom, og herav en i Rendalen kommune. Det er også en hytte på Rendalssiden (Gnr. 81/Bnr. 2) som er med som andelseier i veilaget. Korrekt antall for Gråsjøen og Gråttjernet området er da 138 stk totalt. Dette inkluderer også tidligere definerte setrer langs Gråsjøveien og Tanggutveien.
- b) Kjøsætra er ikke nevnt i rapporten, så vet ikke om disse er inkludert i antallet for Gråsjøen eller ei?
- c) Punkt 7.2, 7.3 og 7.4 bør korrigeres i forhold til ovenstående for tallene til Stor-Elvdal kommune.

4) Punkt 10 Tiltaksdelen:

- a) Punkt 1: Omsøking av all motorferdsel: Gråsjøfeltet velforening oppfatter fra beskrivelsen av punktet og ut fra signaler på høringsmøte 11.mars 2025 at vi ikke trenger omsøke vår tillatelse for oppkjøring av løyper til og med 2026.
- b) Punkt 10: Det bør sterkt tilstrebes å ikke tilrettelegge for mer adkomst på veiene vinterstid. Gråsjøveien har vært helårsvei opp til toppen av Gråsjøveien siden 2001, og hytter er solgt inn med helårsvei. Velet forventer ingen restriksjoner på dagens ordning om brøyting til hyttene og til toppen av Gråsjøveien. Gråsjøveien veilag er ansvarlig for veien og brøyting, og de er så langt vi vet ikke invitert til høringsuttalelse.
- c) Punkt 11: Overvåking ferdsel: Gråsjøen skiløyper er satt opp med overvåking av ferdsel med tellere. I forhold til villreinens leveområder om vinteren virker det unødvendig å ha tellere i vårt område om vinteren.

Når det gjelder dokumentenes innretning og oppbygning har vi noen mer generelle betraktninger og kommentarer som ikke gjelder Gråsjøfeltet spesielt, viktigst er dette:

Dokumentet kan hevdes å falle litt mellom to stoler.

For det første er det strengt tatt ikke en sti- og løypeplan, da den ikke er slik vi er vant til at denne typen dokumenter utformes og som oftest har som mål om å fremme det enkle friluftslivet.

Dokumentet er mer en begrunnelse av tiltak for å hemme friluftsliv. I tillegg diskuteres en rekke risikofaktorer som ikke har så mye med stier og løyper å gjøre, eksempelvis hyttebygging og at det

går minst en riksvei gjennom området. Dokumentet burde ha en tittel som signaliserer at det handler om *tiltak for å forvalte en gitt villreinbestand, med spesielt fokus på diskusjon av tiltak for å redusere ferdsel og menneskelig bruk av området.*

For det andre. Til tross for at dokumentets faktiske hovedfokus er å legge til rette for å sikre den aktuelle villreinstammens framtidige bærekraft, og at det – som allerede nevnt – trekkes inn enkelte faktorer som *ikke* har med stier og løyper å gjøre, savnes det likevel en *samlet og mer helhetlig gjennomgang og vurdering* av faktorene som truer reinen. Ferdsel generert av eksisterende stier og løyper er naturligvis en slik faktor. Men hva med forhold som klimaendringer, sykdom, bolig- og hyttebygging, generell veitrafikk, predatortrykk, jakttrykk osv. Det er sjølsagt et svært stort jobb å utrede alle slike faktorer på en fyllestgjørende måte, og å veie dem mot hverandre på en troverdig måte. Men særlig sett i lys av dokumentets eksplisitte mål om å bidra til en *legitimering av mulige begrensninger i dagens bruk av området til tur og uteliv*, ville et slikt forsøk på å vekte risikofaktorene ha løftet verdien av dokumentet betraktelig. Det ville i tillegg ha tatt brodden av den mulige kritikken om at tiltakene som listes opp i noen grad kan bli hengende i løse lufta. Hva betyr de i en videre forvaltningssammenheng?

Det kan være at turgåere utgjør et stort problem, men det hadde vært ønskelig med vesentlig bedre og mer overbevisende dokumentasjon på dette området, fortrinnsvis satt opp mot de andre farene som truer.

Det savnes også en bedre, og mer overbevisende dokumentasjon av at bærekraften villreinstammen innenfor det aktuelle området faktisk er alvorlig utfordret i dag. At det er registrert flere dyr her enn måltallet, og at det drives aktiv jakt på stammen kan for lekfolk synes å peke i en annen retning. Temaet bør problematiseres ytterligere. Her kan dokumentet med fordel utvides og styrkes.

Det ville etter vår oppfatning også ha styrket verdien av dokumentet dersom ferdsel og friluftsliv, og dermed allemannsrettens innhold, var blitt diskutert i et mer *dynamisk perspektiv*. Rundt omkring i landet ser vi at økende bruk av el-sykler, fatbikes, kiting, dronefilming, omfattende hundekjøring osv. i naturen ikke bare kan komme i konflikt med ivaretagelse av biologisk mangfold, men også tradisjonelt friluftsliv. Å diskutere behovet for en revidering av frilftsloven faller naturligvis utenfor mandatet til dette dokumentet, men problematikken som er utgangspunktet for å lage et offentlig dokument om utfordringer knyttet til allmenn ferdsel i et villreinområde viser tydelig behovet for å se framover når det gjelder allemannsrettens operasjonaliseringer, spesielt fordi dokumentet eksplisitt åpner for å sette frilftslovens §2/allemannsretten til side for å verne om villreinen. Det er erfaringsmessig svært kontroversielle løsninger, og tiltak som opplagt skaper behov for å diskutere selektive restriksjoner.

Som et *legitimerende* dokument ville den aktuelle utredningen/planen opplagt ha stått seg på å vie *de positive effektene av stier og løyper og bruken av dem oppmerksomhet*. Det er grunner til at det lages stier og løypeplaner og brukes offentlige midler på å vedlikeholde gamle ferdselsårer og kunnskapen om dem, i noen tilfeller utvikle og promotere nye, merke, skilte, lage rasteplasser osv. Det har med bolyst å gjøre. Kommunene er opptatt av å skape *trivsel* for sine beboere og trekke til seg nye, deltidsboere inkludert. *Folkehelse* er opplagt argument, ivaretagelse av *kulturhistoriske verdier*, å *spre allmenn kunnskap om naturen og respekt for naturen*. I vårt område er det spesiell grunn til å nevne de mange, eldgamle stiene og tråkkene som krysser området, gjerne merket med røyser og i en forfatning som tilsier at de trenger å bli brukt og vedlikeholdt for å kunne fortsette å

fungere som kulturminner. Stier og løyper handler også om ferdsel i skogen og på fjellet. Det er ingen spøk å gå seg vill i tåke i et område som dette.

Det eksisterer, slik vi oppfatter innholdet i utkast til sti- og løypeplan for Sølnekletten villreinområde, ingen planer om å stenge området som helhet for folk. Det skal være en plan for framtidig *sambruk*, men på en måte som ikke undergraver villreinstammens bærekraft. Vi hadde gjerne sett at *det* perspektivet var understreket tydeligere, med eksplisitt beskrivelse av verdiene dagens menneskelige bruk av området representerer. I den sammenhengen kunne en ideelt sett ha ønsket seg en klarere markering av hvilke områder som anses å ha rød status (problematisk), oransje status (overvåkes) og grønn status (uproblematisk), og til hvilke tider på året det er viktigst å ta ekstra hensyn. Det er viktig å si tydelig fra der skoen trykker, eller kan komme til å trykke i en overskuelig framtid, men det er også viktig å få det på bordet i tilfeller der bruken av et område er uproblematisk. Det er ingen grunn til å lage unødvendige restriksjoner, eller å konstruere unødvendige konflikter.

Slik vi kjenner beboerne i vårt hytteområde er det ingen mangel på vilje til å ta frivillige hensyn, heller ikke å lytte til godt begrunnede råd og henstillinger. Kanskje står det mer på kunnskap. Dette dokumentet har viktige bidrag til denne kunnskapen, men har også sine mangler. Vi er også av den mening at en mer eksplisitt anerkjennelse av det enkle friluftslivets verdi, slik det i det overveiende utøves i området, og anerkjennelse av alt det gode, frivillige arbeidet som legges ned for å skape trivsel, gleder, folkehelse, kunnskap og respekt for naturen og for livet til de som var her før oss, ville ha styrket dokumentets verdi og gjort det mer lettsolgt.

GRÅSJØFELTET VELFORENING - LØYPEKART 2024-2025

N6868869, Ø272792 +

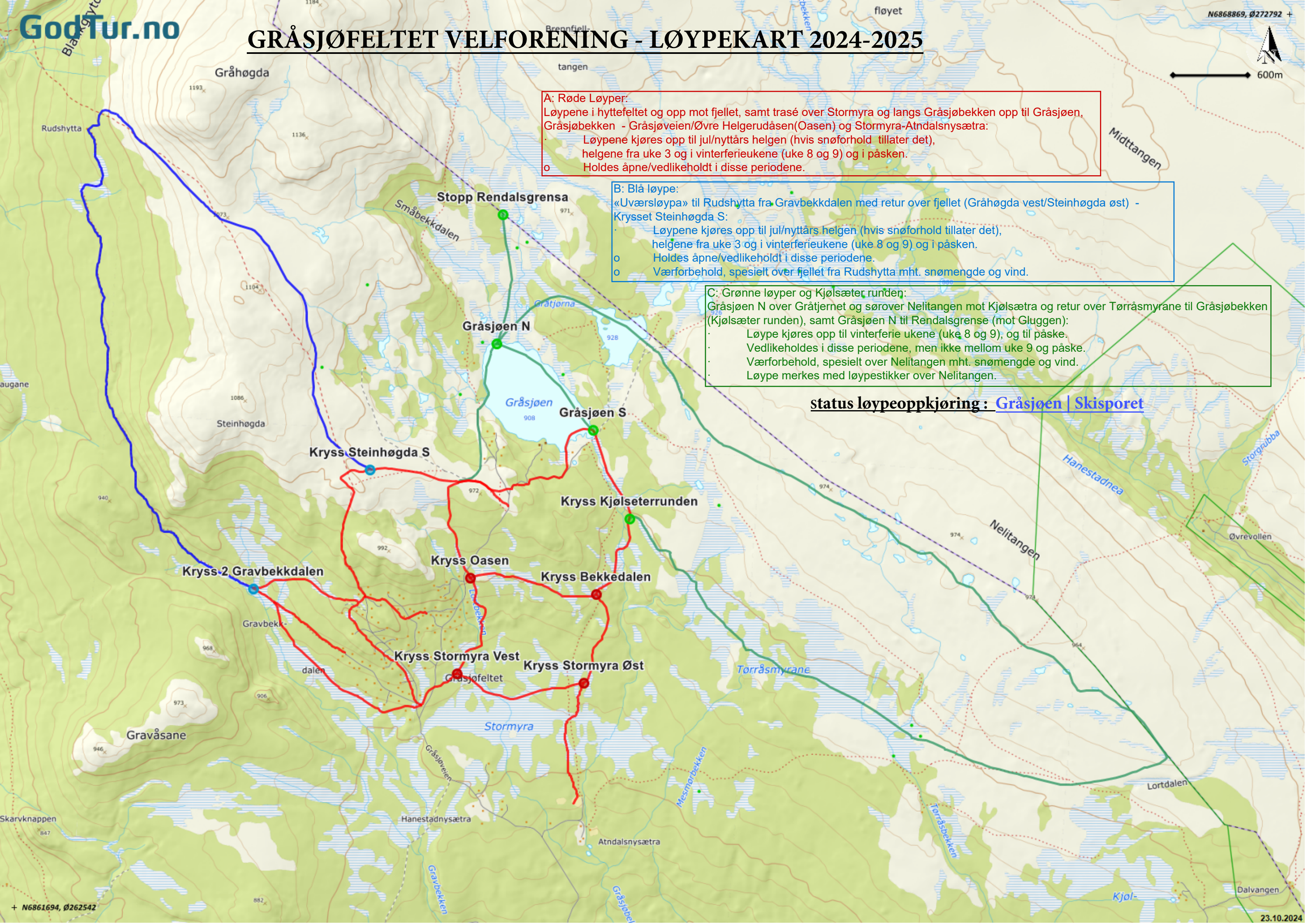
600m

A: Røde Løyper:
Løypene i hyttefeltet og opp mot fjellet, samt trasé over Stormyra og langs Gråsjøbekken opp til Gråsjøen, Gråsjøbekken - Gråsjøveien/Øvre Helgerudåsen(Oasen) og Stormyra-Atndalsnysætra:
Løypene kjøres opp til jul/nyttårs helgen (hvis snøforhold tillater det), helgene fra uke 3 og i vinterferieukene (uke 8 og 9) og i påsken.
o Holdes åpne/vedlikeholdt i disse periodene.

B: Blå løype:
«Uværsløypa» til Rudshytta fra Gråsbekkdalen med retur over fjellet (Gråhøgda vest/Steinhøgda øst) - Krysset Steinhøgda S:
Løypene kjøres opp til jul/nyttårs helgen (hvis snøforhold tillater det), helgene fra uke 3 og i vinterferieukene (uke 8 og 9) og i påsken.
o Holdes åpne/vedlikeholdt i disse periodene.
o Værforbehold, spesielt over fjellet fra Rudshytta mht. snømengde og vind.

C: Grønne løyper og Kjølseter runden:
Gråsjøen N over Gråtjernet og sørover Nelitangen mot Kjølsetra og retur over Tørråsmyrane til Gråsjøbekken (Kjølseter runden), samt Gråsjøen N til Rendalsgrense (mot Gluggen):
Løype kjøres opp til vinterferie ukene (uke 8 og 9), og til påske.
Vedlikeholdes i disse periodene, men ikke mellom uke 9 og påske.
Værforbehold, spesielt over Nelitangen mht. snømengde og vind.
Løype merkes med løypestikker over Nelitangen.

status løypeoppkjøring: [Gråsjøen](#) | [Skisporet](#)

Kommentarer tiltaksdelen sti og løypeplan for Sølnekletten

Avsender: Alvdal Turforening, 2560 Alvdal

Mottaker Rindalen Kommune

Etter styremøte 19. mars 2025

Tiltaksdelen pkt 4. Tilrettelegging av ferdsel som 10 på topp, stolpejakt, geocaching og andre lignende former for kanalisering av ferdsel til et punkt skal omsøkes den respektive kommune med høring til villrennemnd i god tid for inverksettelse. Dersom områder er såbare for villreinen skal søknaden avslås. Det kreves også grunneiere tilatelse for etablering av et slikt punkt.

Kommentar: Vil ønsker å fortsette med en større Ti på topp sør for elv det såkalte sentrale villreinområde, det gleder mange å gå her en tur. gode erfaringer med dette, totalt er det maks 50 stk som går på disse over en periode på 6-7 uker. NINA sier at det skal gå minst 30 mann for at det vil påvirke reinens trekkruter. Bruk av Ti på topp vil gi en troverdighet og tillit til reinsdyrforvaltningen og et godt grunnlag for samarbeide i fremtiden med friluftslivet.

Tiltaksdelen pkt 5 Organisert og kommersielle eller guidede turer bør omsøkes av kommunen. Villreinhensyn skal vektes tungt i sårbare områder for villreinen og man skal særlig vurdere plassering og tidsperiode i forhold til reinens arealbruk. Villreinemnda bør høres i slike saker.

Kommentar: Krevende å definere hva som er organisert tur og hvor man som kan defineres i en gruppe og hvor langt en tur kan være. Det er i tillegg finne hjemmel i lovverk for å nekte noen å gå i en felles tur. Hele punktet slettes.

Tiltaksdelen pkt 7. DNT har hatt en gjennomgang av sitt stinett i området og foreslår å legge ned flere stier i nordre del som er lite brukt. Disse tas ut og fjernes fra Ut.no og andre digitale løsninger, samt merking i terrenget fjernes. Disse er markert med gule linjer i sommerkartet. • Forvaltningsmyndighet DNT • Samarbeidsparter: kommunen, turlag

Kommetar

De såkalte DNT stiene som er merket med gult i sommerkartet er gamle kulturstier som i sin tid ble adoptert og merket av den Norske Turistforening. Dette er opprinnelig historiske ferdselsveier setrene imellom. I fare for

gjengroing har **Åvdal** turforening de siste tre årene ryddet, merket, tilrettelagt og skiltet disse ferdselsveiene.

Dette er nedfelt i handlingsprogrammene for to kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø. (2017-2021 og 2024-2027)

En representant for **DNT** lokalt (Vigdis Vestby) ble gjort kjent med planene rydding og merking på turforeningens årsmøte 2021

Det er i praksis **Åvdal Turforening** i samarbeid med kulturetaten i **Åvdal** kommune som har forvaltningsmyndighet i dette tilfellet. Turstiene er meldt til kartverket som merkede kultur og turstier

Hele punkt 7 i tiltaksdelen fjernes og erstattes med punkt 9 som redigere

Tiltaksdelen pkt 9. Omfattende rydding av gamle ferdselsstier eller ferdselsveier av kulturell og historisk betydning skal på lik linje med andre stier og løyper omsøkes kommunen før det foretas. Punktvis og enkel rydding tillates. Dette skal avklares med kommunen og grunneier. • Forvaltningsmyndighet: kommunen • Samarbeidsparter: Innlandet Fylkeskommune, villreinnemda.

Kommentar

Dette punktet omfatter hva som allerede er nedfelt i handlingsprogrammene to kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø. (2017-2021 og 2024-2027)

Punktvis og enkel rydding må defineres nærmere, da stiene/ferdselsveiene ryddes og tilrettelegges i sin helhet.

Forvaltningsmyndigheten her må være **Åvdal** kommune i samarbeid med **Åvdal** turforening.

Samarbeidspartnere i siste instans Innlandet fylkeskommune og Riksantikvaren.

I desember 2024 havnet **Norsk seterkultur** inn på **UNESCOs** kulturarv-liste

Andre punkter i utkastet som bør inn i planen

- Oversikt over private bilveger i hele områder som er bommet
- Kjemsjøen som populært isfiskevatn så lenge isen holder.
- Hundekjøring, organisert og uorganisert

Andre ting: A Heter i dag «sti og løypeplan» Vi mener et mer riktig navn eks være « Reinsdyr og ferdsel i Sølnekletten Villreinområde B Vurdere danne «Sølnekletten Forum» e.l. hvor alle interesserte og brukere av c møtes.

Johan Ragnar Eggen/ Åvdal Turforening www.turforening.no

Bekrefter riktig utskrift. Kopi: styremedlemmer i AT.

Emne: Innspill til Sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde

Til: Postmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>

Sendt: 17. 03. 2025 14:22:26

Fra: hans edward <hansedward27@hotmail.com>

You don't often get email from hansedward27@hotmail. [Learn why this is important](#)

Hei. Her kommer mine innspill.

1. Hyttefeltene kanalisere trafikk inn og gjør at mye av trafikken kommer derfra. Noen av hyttefeltene i Stor-Øvdal er låst av med bom, som medfører noe mindre trafikk - og gjør at det blir lenger reisevei for noen. Dørstokkmila kan dermed bli større, og dette kan medføre mindre trafikk inn i sårbare villrein-områder som er veldig bra. I Megrunnslia, som har bom - men som står åpen hele tiden, medfører dette at det er mye biltrafikk som kommer inn i snaufjellet hele året. Terskelen for å komme raskt til fjells forsvinner dermed. Alle hyttefeltene inn i Sølnekletten burde være låst, og tilgang for bil burde være til folk med tilknytning til hyttene/eiendommene. Parkeringsskilt (som er merket både på sommer og vinterkart vedlagt til denne plan) som står i Megrunnslia nedenfor Gravskardhøgda burde fjernes. Undertegnede har sett rein over Megrunnslia flere ganger ilt mine 22 år på reinsjakt, og mindre trafikk her er bra (for det er tross alt ganske stor trafikk allerede). Parkering burde være nede ved riksvei, der det var før - link i google maps: <https://maps.app.goo.gl/Rm79TyroErfBz7e6>

Google Maps

Find local businesses, view maps and get driving directions in Google Maps.

maps.app.goo.gl

2. Veien inn til Breisjøseter står ikke merket under punkt 6 eller 10. Her går det mye trafikk året rundt. Det er Breisjøseter som benytter den, men den benyttes også til sauesanking, elgjakt i Øvdal kommune og tilkomst til hytter!? og setre. Usikker på om dette skjer, men turer med motorisert kjøretøy burde loggføres i kjørebok. Kjøring burde holdes på et minimum, og begrenses i større grad enn det gjøres idag. Under punkt 10.11 burde det også legges inn at dette veinettet burde overvåke ferdsel, for her er trafikken stor, og denne hindrer/stopper reinsdyrenes trekkerte øst-vest.
3. Under punkt 8 står det ikke nevnt Gravskardet nord for Gravskardhøgda. Her var det et stort fangstgropssystem.
4. NRK.no har idag (17.03.2025) denne artikkelen: [her: kan du finne det mest øde punktet i din kommune – Stor-Øslo](#)
Hvis man går videre til kartverket sin side og følger linken til eksempelvis Stor-Øvdal - leder denne linken til innerst i Søre Hysjdalen ved Gravskardet - midt i hjertet av Villreinens rike. Dette er også samme sted som skrevet om i punkt 3 over. Denne "kanalisering" burde nevnes i punkt 4 og unngås.
5. I siste del av punkt 2.2 nevnes det endel angående villreinens unnavikelse. Hva er dette basert på? I Sølnekletten er det ikke vært merket villrein, og det er således vanskelig å

kvantifisere disse dataene? Burde isåfall utdypes at dette er arbeidsgruppens synspunkter. For en god del år siden ble det tatt opp på årsmøte for Sølnekle villreinområde at det burde merkes villrein for å få bedre grunnlag til å skrive påstander. Merking ble den gang nedstemt i møtet. På villreinmøte for Sølnekle villreinområde i 2024 ble det igjen tatt opp at merking av reinsdyr i Sølneklett utføres, og dette skal tas opp i årets møte.

Mvh Hans Røer

Kristin Heyerdahl
Vidarsvei 10
1358 Jar

Steien Hotel AS
v/daglig leder Hedvig Poppe
Steia 20
2560 Alvdal

Alvdal, 16.03.2025

Høringsuttalelse sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde 2025-2035

1.1. Formål

Sti- og løypeplanen er ikke juridisk bindende, og da er det desto viktigere at planen har et tydelig formål. Sti- og løypeplanens formål slik den foreligger er etter vår mening for svak.

Ifølge planen ønsker kommunene «å sitte i førersetet» i forvaltningen av villrein og villreinområder, men å sitte i førersetet forplikter.

Nasjonalt er det et mål at samtlige villreinstammer skal opp på «grønt nivå» (Stortingsmelding 18 (2023–2024) «Ein forbetra tilstand for villrein»). Vi mener at kommunene også bør forplikte seg til dette målet, og at målet om «grønt nivå» bør uttrykkes i sti- og løypeplanens formål.

Norsk Villreinsenter har under arbeidet med delnorm 3 trukket fram 12 fokusområder for Sølnekletten villreinområde. Følgende punkter har **veier** som et uttalt hinder for villreinen: **punkt 2.** (Haustdalen), **punkt 3.** (Søndalsveien), **punkt 4.** (Storsølnekletten), **punkt 5.** (Breisjøseter og Breisjøen), **punkt 7.** (Hyttefeltet i Sollia), **punkt 8.** (Kvislådalsvegen), **punkt 10.** (Blåvola), **punkt 11.** (Lyngdalsvegen /Finnsjøfjellet).

De fleste benytter bilen for å komme til en sti eller løype, men sti- og løypeplanen omhandler ikke veier og motorferdsel. Vi mener derfor at den foreslåtte sti- og løypeplanen bør være et «første skritt» – en delplan – for en større **ferdselsplan** som i tillegg til stier og løyper også må omhandle veier/parkering og tiltak for disse. At sti- og løypeplanen er en delplan for en større ferdelsplan, bør derfor uttrykkes i sti- og løypeplanens formål.

Dersom det overordnede målet er å bringe villreinstammen i Sølnekletten opp til «grønt nivå» bør dette uttrykkes i Sti- og Løypeplaens formål. I tillegg vil et slikt formål gi innbyggere og tilreisende et klarere signal om hvor forvaltningen av villreinen skal føre oss.

Sti- og løypeplanen kan også være et første skritt mot en større ferdselsplan som i tillegg til stier og løyper, også omfatter veier, parkering og tiltak for disse. En slik plan vil kunne gi et bedre verktøy for forvaltningen av villreinstammen i Sølnekletten.

10. Tiltaksdelen

Med bl.a. elektrifisering av hyttefelt og vinterbrøytete veier i Haustdalen samt økende trafikk på Sølndalsveien mener vi at omfattende tiltak må til for å bedre villreinens levekår. Gjennom flere år har vi sett den negative utviklingen da villrein er blitt et svært sjeldent syn i «våre» områder.

Punkt 1. og punkt 11.

At motorisert ferdsel for oppkjøring av skiløyper må omsøkes på nytt, og at det etableres overvåking av ferdsel med tellere, eksempelvis på Sølndalsveien skiløyper ønsker vi velkommen.

Mht. ferdsel vil vi også opplyse om at det gjennom vinteren og våren er åpent for isfiske på Kjemsjøen, og at det er Alvdaal jeger- og fiskeforening som selger fiskekort for denne aktiviteten. Det er undertegnede (grunneier), som har tillatt fiske, og tilbudet er i perioder populært. Fiskere parkerer i all hovedsak ved Kjemsjøsetra og derfra går de opp til Kjemsjøen. Det fiskes fra ca. november til medio mai – til isen går.

Vi mener denne aktiviteten bør vurderes i forbindelse med sti- og løypeplanen for Sølnekletten villreinområde, og at eventuelle tiltak foreslås.

Punkt 4.

Tilrettelegging for ferdsel som 10-på topp, stolpejakt, geocoaching og andre liknende former bør unngås i Sølnekletten villreinområde da digitale plattformer kan nå svært mange og stedene bli populære på kort tid – uten forvarsel.

Punkt 5.

«Organiserte og kommersielle eller guidede turer bør omsøkes kommunen». Her ønsker grunneier også å bli varslet.

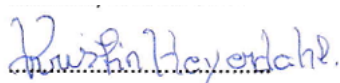
Punkt 10.

Kommunene bør arbeide aktivt mot veilag, m.fl. for at det ikke tilrettelegges for mer adkomst på veiene vinterstid.

Punkt 12.

I samarbeid med villreinnemnda bør det settes opp informasjonstavle ved vinterparkeringen i Sølndalsveien. Informasjonstavlen bør opplyse om villrein, dens arealbruk og sårbarhet.

Med hilsen,

Kristin Heyerdahl
Grunneier RO10 Bakkfjellet

Hedvig Poppe (daglig leder)
Steien Hotel AS

Megrunnslia Vel
megrunnsliaavel@gmail.com

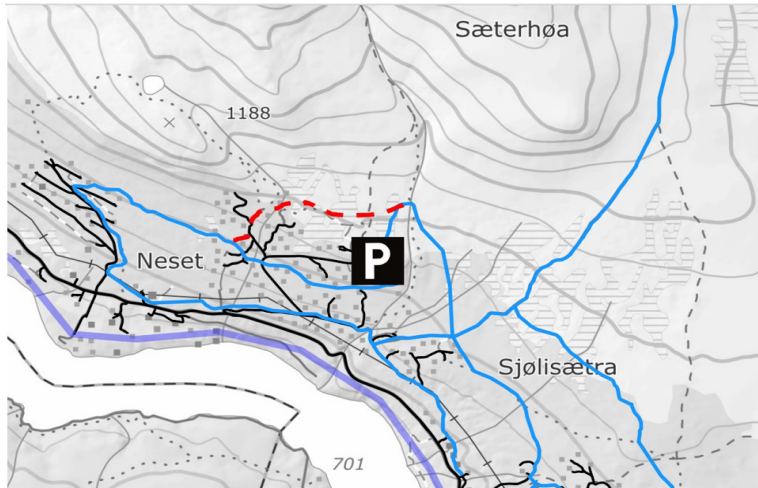
Oslo 17.03.25

Rendalen Kommune
Hanestadveien 1
2484 Rendalen
postmottak@rendalen.kommune.no

HØRINGSUTTALELSE TIL ARBEIDET MED STI- OG LØYPEPLAN FOR SØLENKLETEN VILLREINOMRÅDE FRA MEGRUNNSLIA VEL

Det vises til planarbeidet med felles sti- og løypeplan for området omfattet av regional plan i kommunene Rendalen, Stor Elvdal, Folldal og Alvdal med høringsfrist 17.03.25.

Megrunnslia Vel gjør oppmerksom på at det i området over myra ovenfor Megrunnslia har vært en skiløype som har vært merket siden midten av 70-tallet og periodevis vært kjørt opp, om enn ikke de helt siste år. Løypa er til stor glede for mange, noe som har vært løftet frem regelmessig på vellets årsmøter. Den er ikke markert i kartet over vinterløyper Sti- og løypeplan Sølnekletten, og vi ber derfor om at den inntas.

Vi gjør videre oppmerksom på at den markerte parkeringsplassen på Toppen er privat og forbeholdt medlemmer av Megrunnslia Vel. Det står skilt om dette nede ved FV27, men vellet vil skilte tydeligere og vurderer også bruk av bom.

Endelig nevner vi at det er skiltet til parkering for Breisjøseter ved innkjøringen til Megrunnslia hyttefelt, se bilde nedenfor. Dette er formodentlig ment som skilting for kjøring på Gamleveien til parkeringsplassen ved Sjøliseter, men kan uriktig tolkes som skilting til nevnte parkeringsplass på Toppen. Avkjøringen til Sjøliseter er lenger syd på FV27, og det bør skiltes deretter.

Med vennlig hilsen

Styret for Megrunnlia Vel v/ Anders Løvlie, styreleder

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

Rendalen kommune
Hanestadveien 1

2484 Rendalen

Deres ref:
2024/ 1946

Vår ref:
2025/ 5944-2
Hanne Thingstadberget, plan
Ove Holseng, kulturarv- arkeologi
I da Haraldstad, klima/ miljø/ naturmangfold

Dato:
17. 03. 2025

Svar - Høring sti- og løypeplan for Sølnekletten villreinområde

Vi viser til oversendelse fra Dem ved brev datert 05. 02. , med svarfrist 17. 03. 2025 omhandler høring av sti- og løypeplan for Sølnekletten villreinområde.

Bakgrunn

Villreinutvalget for Sølnekletten villreinområde har engasjert Rendalen kommune for å utarbeide felles sti- og løypeplan for området omfattet av regional plan i kommunene Rendalen, Stor Elvdal, Folldal og Årdal.

Planen består av en kartdel (bakgrunnskart, sommerkart og vinterkart), en planbeskrivelse og en tiltaksdel/ handlingsplan. Formålet er å etablere en felles sti og løypeplan på tvers av kommunegrensene for å sikre en helhetlig forvaltning. Det har også vært et mål å se villreinens arealbruk og bedre delnorm 3 ved å sette fokus på utfordrende områder og tiltak som vil kunne ha en positiv effekt.

Fylkeskommunens rolle

Vår uttalelse er begrunnet ut fra vårt veiledningsansvar (pbl. § 3-2) og vår samfunnsutviklerrolle med ansvar for å bidra til en helhetlig og ønsket utvikling gjennom planlegging i Innlandet fylke, samtidig skal vi ivareta vårt faglige myndighetsansvar på utvalgte områder. Dette omfatter både nasjonale og regionale mål og hensyn på fagområder som; kulturarv, samferdsel, trafikk sikkerhet, kollektiv, gåing og sykling, samordnet bolig- og transportplanlegging (SBATP), stedsutvikling, friluftsliv, barn og unges interesse i vilt, villrein, vannmiljø, ferskvannsfisk og universell utforming.

Fylkeskommunen har et særskilt ansvar som vegeier og forvalter av fylkesvegene i Innlandet, samtidig som vi også skal forvalte eiendommer i kraft av å være grunneier.

Fylkeskommunens innspill

Plan- og miljømessige hensyn

Regional plan for Rindane-Sølnkletten ble godkjent i 2013 og er gjeldene for området. regionale vannforvaltningsplanene ble revidert i 2022, og regional vannforvaltningsplan Vannregion I nnlandet og Vken 2022-2027 er også gjeldene for området.

Villrein

V vil berømme kommunene innenfor Sølnkletten villreinområde for å ha utarbeidet en ferdsti- og løypeplan i en god prosess med godt interkommunalt samarbeid og bred involv. Kommunene følger med dette opp forventningene i regional plan for Rindane-Sølnkletten der felles sti- og løypeplan er et prioritert tiltak i handlingsplanen.

Det er svært nyttig at det settes ut ferdselstellere for å få bedre kunnskap om ferdsel villreinområdet. Handlingsplanen bør også inneholde føringer for hvordan ferdsestillinge skal brukes videre. Som en tommelfingerregel er 30 daglige passeringer på en sti en begynnende barriere, og 200 en fullstendig barriere for villreinens bevegelser.

Informasjon om villrein bør gjøres tilgjengelig for utenlandske turister ved at den også publiseres på engelsk. Villreinsenteret har utarbeidet en del informasjonsmateriell som benyttes helt eller delvis.

Kommunene bør fastsette et intervall for når rullering av planen skal vurderes, for eksempel hvert fjerde år.

Fylkeskommunen ser fram til videre samarbeid om tiltak

Vannmiljø

V minner om at tiltak som vil påvirke vannforekomster med årssikker vannføring må sendes om til fylkeskommunen. For å best mulig ivareta vannmiljøet i området, bør planen påregne dette.

Kulturarv

Som det framgår av planen er det mange automatisk freda kulturminner innenfor området de aller fleste er fangstgroper/fangstanlegg. Det er imidlertid all grunn til å anta at det finnes flere automatisk freda kulturminner i form av flere fangstgroper/fangstgraver og andre fangstrelaterte kulturminner som eksempelvis buestillinger og kjøttgjemmer. Ved innsjøene, eksempelvis Breisjøen og Holmsjøen, er det registrert boplasser fra steinalderen som ligger ganske tett. Det kan også være flere steinalderlokaliteter ved andre sjøer og vassdrag i området som vi enda ikke kjenner til. Steinalderboplasser er svært sårbare kulturminner som regel ligger rett under torvlaget. Noen av stiene i området kan opprinnelig være eldre stier/ferdselsveger som ble benyttet i forbindelse med jakt og fangst i området lar seg tilbake i tid. Det kan derfor ikke utelukkes at deler av stinettet går tilbake til middelalder og jernalder og er dermed automatisk freda i seg selv. Det er heller ikke usannsynlig at det kan finnes kulturminner av mer spesifikk samisk opprinnelse i dette området.

En del av de kjente kulturminnene er registrert for flere tiår siden og derfor kartfestet manuelt. Kartfestingen kan derfor i en del tilfeller være avvikende i forhold til faktisk beliggenhet. Dette er det viktig å være klar over i forbindelse med eventuelle planlagte tiltak slik at en unngår skade på kulturminnene.

Kulturminnene i dette området utgjør kulturmiljøer med stor tidsdybde som i første rekke vitner om villreinfangst. Mange av kulturminnene/ kulturmiljøene er godt egnet til formidling besøkende. Det må imidlertid gjøres vurderinger av hvilke kulturminner, eller deler av kulturmiljøer som eventuelt ønskes tilrettelagt for formidling med tanke på kulturminnenes sårbarhet i forhold til slitasje. Slike vurderinger må gjøres i samråd med fylkeskommune

I henhold til kart over sommerstier, ser det ut til at eksisterende veger og stier skal. Vi forutsetter derfor at det ikke skal foretas noe særlig terrenginngrep som kan skade automatisk freda kulturminner. Dersom det likevel skal foretas tiltak som medfører terrenginngrep (eksempelvis utbedring av veger og stier eller oppføring av permanente eller midlertidige anlegg), vil ha tilsendt en oversikt over disse. Vi vil så foreta en vurdering av områder som bør sjekkes med tanke på nærhet til eksisterende kulturminner og om kan finnes ukjente kulturminner som kan bli berørt.

Med vennlig hilsen

Kristin Ren Røithaug
Seksjonssjef, plan

Hanne Thingstadberget
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signa

Kopi til:

- STATSFORVALTEREN I INNLANDET
- STATENS VEGESEN
- SAMEDI OG / SAMETINGET

Vår dato:

17. 08. 2025

Vår ref:

2024/1678

Deres dato:

Deres ref:

2024 / 1946

RENDAL EN KOMMUNE

Hønefossveien 1

2484 RENDAL EN

Saksbehand ler, innvalgstelefon

Tom Hømsæteren, 62 55 11 85

Uttalelse - forslag til sti- og løypeplan for Sølknletten villreinområde - Rendalen - Alvdal - Folldal - Stor-Elvdal kommuner

Vi viser til brev 08. 08. 25 med forslag til sti- og løypeplan for Sølknletten villreinområde som felles, tematisk kommunedelplan.

Bakgrunn

Formannskapene i Alvdal, Folldal, Rendalen og Stor-Elvdal har vedtatt å legge en felles sti- og løypeplan for Sølknletten ut på høring. Formålet med planen er å sikre enhetlig forvaltning av ferdsele i Sølknletten og å bedre forholdene for villreinen i området. Sølknletten villreinutvalg har vært initiativtaker til arbeidet, og søkt midler til arbeidet fra verdiskapingsprogrammet "Villrein fjellet som verdiskaper" som administreres av Miljøverndirektoratet.

Planen er utarbeidet som en temaplan. Planen er dermed ikke juridisk bindende, men vil bli forankret i kommunene gjennom vedtak i kommunestyrene. Planen vil dermed fungere som en retningslinje for kommunenes arealforvaltning i Sølknletten. Planen består av en planbeskrivelse med tiltaksdel og tre kart (grunnlagskart, skiløypekart, kart over stier).

Statsforvalteren sine vurderinger

Vi viser til villreinfaglige vurderinger fra Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten, og stiller oss bak disse. Planforslaget har mange gode tiltak for å skjerme villreinen. Flere av disse krever imidlertid egne prosesser og vedtak etter andre lovverk, og noen er basert på frivillig oppfølging av retningsgivende oppfordringer i planforslaget. Vi har derfor noen konkrete kommentarer til tiltaksdelen, kap 10

1 Motorferdsel

I tiltaksdelen punkt 1 foreslås det at all motorferdsel med tillatelser skal søkes på nytt i den enkelte kommune, og tillatelsene vurderes opp mot villreinhensyn. Tiltaket vil gjøre det mulig å få ei samla vurdering av motorferdselen. Tiltaket vil imidlertid være ressurskrevende, og kunne være konfliktskapende dersom eksisterende flerårige tillatelser strammes inn.

Noen aktører kjører uten tillatelser fra kommunene, mellom anna skiløyper «...når det foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter.» [Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrags](#), og kan kommunene gjennom lokal forskrift gi bestemmelser om kjøring som nevnt i bokstavene b-g, herunder om områder, traséer, sesonglengde, tidspunkter for kjøring, utstyr m. v. Dette vil være nødvendig om kommunene vil kreve godkjenning av alle skiløyper.

Det tilrås at kommunene som oppfølging av sti- og løypeplanen utarbeider samkjørte forskrifter for motorferdsel i Sølknletten villreinområde. Disse forskriftene kan da bli gjeldende for alle nye søknader. Her vil også sluttdato for kjøring på våren kunne inkluderes (punkt 2 i tiltaksdelen).

3 Stier og løyper

Plan- og bygningsloven gir i utgangspunktet ikke grunnlag for å kreve saksbehandling for oppretting og merking av nye stier og løyper, med mindre det innebærer søknadspliktige inngrep og bruk av motoriserte hjelpemidler.

5 Organiserte turer

Planforslaget foreslår at organiserte turer bør omsøkes til kommunen. At det her er brukt *bør* og ikke *skal* skyldes sannsynligvis at hjemmelsgrunnlaget for å regulere organisert ferdsel er mangelfullt utenom enkelte verneområder. Det er desto viktigere at kommunene prøver å etablere en god dialog med turlag og andre lokale arrangører.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e. f.)
avdelingsdirektør

Tom Ljemsæteren
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Alvdal kommune	Gjelen 3	256 0	ALV DAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Stor-Elvdal kommune	Storgata 120	24 80	KOPPANG
Innlandet fylkeskommune	Pb. 44 Ø	2325	LAVAR

Emne: Innspill til Sti- og løypeplan Sølnekletten
Til: Postmottak R endalen <postmottak@endalen.kommune.no>
Sendt: 15.03.2025 16:55:58
Fra: Liv Nordbye <liv.nordbye@gmail.com>

You don't often get email from liv.nordbye@gmail.com. [Learn why this is important](#)

Til planutvalget og respektive kommuner.

Dette er et Innspill til Sti- og løypeplan Sølnekletten

Plan for både villrein og folk

Dette utkastet til plan fremstår som en fin plan for å bedre reinens forhold og lage en samlet oversikt over stier og løyper i området, men det mangler noe i denne planen til også å være en fin plan for hyttefolket.

Hytteeiernes interesser for stier og løyper bør også adresseres i en slik plan, med betydelige interesser for å ferdes rundt hytteområdene og som betydelige skatteyttere i kommunen. Derfor er det positivt at hytteeiernes interesser blir hørt og omtalt gjennom denne høringen.

Jeg vil gjerne ivareta og fortelle om mine interesser som hytteeier og turgåer og bidra til å redusere eventuelle begrensinger, byråkrati negative konsekvenser og verditap en slik plan kan ha for hytteeiere og turgåere dersom den ikke rettes opp for mangler.

Hyttefolkets aktivitet ved hytteområdene omtales ikke som et problem

Bakgrunnskartet viser tettheten av hytter. Hyttefeltene i Sølneklettenområdet er få og konsentrerte, og de har liten utstrekning. Det fremgår ikke at hyttefeltene i seg selv er problematiske for villreinen. Det er veldig bra.

Det fremgår heller ikke at ferdselen rundt hytteområdene er et problem for villreinen. Det er ikke beskrevet behov for å begrense hytteeiernes utfoldelse på etablerte stier og løyper. Det er veldig bra.

Siden hytteområdene er små, bør det være lite problematisk å imøtekomme hytteeiernes ønsker her.

Uklart om det blir søknadsplikt for inntegnede løyper

Det bør være forskjell på behandling av løyper som er tegnet inn på kartet og ikke. Det vil være et unødvendig byråkrati å måtte søke hvert år for løypekjøring av inntegnede løyper.

Det er uklart om det etter planen skal måtte søkes kommunen om eksisterende løyper for fremtiden. Det bør være tydeligere at alle inntegnede løyper slipper søknadsplikt.

Manglende eksisterende løyper må tegnes inn

Denne planen sier også litt for lite om hva slags løypeaktivitet det har vært over tid rundt hyttefeltene. Bjørkebollen løypeforenings aktivitet er heller ikke nevnt.

Det er omtalt og tegnet inn noen ruter forbi Møgrunnslia både for sommer og vinter, men de er ikke komplette.

Det mangler omtale og inntegning av eksisterende skiløype i tilknytning til Møgrunnslia hyttefelt, over myra over hyttefeltet. Dette er en etablert løypetrasé vi har hatt og som hytteområdet ønsker og som ikke er på kartet deres.

Det er kjent at Møgrunnslia velforening fortsatt har definert denne trase'en som et løypebehov. Dette har vært oppe i årsmøtet i Møgrunnslia vel flere ganger og flere årsmøter har vært enige om å opprettholde/ gjenopprette denne løypa, selv om det noen år ikke har vært prioritert av Bjørkebollens løypekjørere. Det har også vært gitt innspill til et forslag om en alternativ trasé litt lengre nede i skogen som jeg har foreslått og tegnet inn. Jeg foreslår derfor at den traseen jeg har tegnet inn, tegnes inn i planen. Løypa bør tegnes inn som heltrukket skiløype og sti.

Fra Straumbu til Gravskardhøgda og til og fra Breisjøseter er stien/ veien ganske lite omtalt, selv om det er nevnt at setra er mye besøkt. Det er jo endel trafikk og transport dit bla. forbi Sjølisetra, som er hovedinnsfartsåren dit fra fylkesveien langs Ånsjøen og gjennom hyttefeltet i Møgrunnslia, både sommer og vinter. De fot-turistene som går Norge på langs, går også ofte fra Straumbu og opp til Breisjøseter opp gjennom Møgrunnslia. Den traseen er nesten uteglemt i planen. Betyr det at den er utelatt? Er det bevisst, eller er det en del av veien opp til P-plassen og så stopper det der? Det store P-skiltet som er inntegnet, viser at det er vei opp til toppen og parkeringsmulighet, og det stemmer jo. Men dette er kun en privat parkering for hyttefolket. Det er ikke i hyttefolkets interesse at dette fremstår som en offentlig parkeringsplass.

Løypebrukers interesser

Jeg representerer en løypebrukers interesser her, i et nært hytteområde mellom hyttefeltet og nedenfor Neskampen og sørover ovenfor Sjølisetra. Dette er et område som vi bruker hver dag de få dagene i året at vi er på hytta.

For noen av oss som har hatt glede av å gå på tur med hele familien med pulk, er det et stort tap for opplevelsen på hytteturen når det ikke lengre er kjørt opp såle og løype over myra øverst over Møgrunnslia.

Det er en stor utfordring å gå på ski i løssnø med pulk, noe som ikke var et problem før. De gangene denne løypa ikke kjøres er det et tap som ødelegger mye av gleden med å være her på hyttetur. Det er helt uaktuelt å slippe seg ned 1 00 høydemeter for å gå gjennom hyttefeltet og opp igjen før man går til Breisjøseter.

En utelatelse av denne løypa i tursti og løypekartet oppfattes som et verditap.

Dette er et område som det ikke er noen kjente problemer for reinen med å bruke, så det burde ikke være noe problem å ivareta hyttefolkets interesser her.

Jeg håper derfor at dette innspillet vil bidra til at vi i fremtiden også kan kose og med skiturer over myra, som før.

Hilsen

Liv Nordbye

Vedlegg:

Bilder og kartutsnitt som viser manglende inntegnet skiløype

Emne: Re: Innspill til Sti- og løypeplan Sønkkletten, tilleggsopply:

Til: Postmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>

Sendt: 17 . 03. 2025 22:56

Fra: Liv Nordbye <liv.nordbye@gmail.com>

You don't often get email from liv.nordbye@gmail.com. [Learn why this is important](#)

Til plankomiteen,

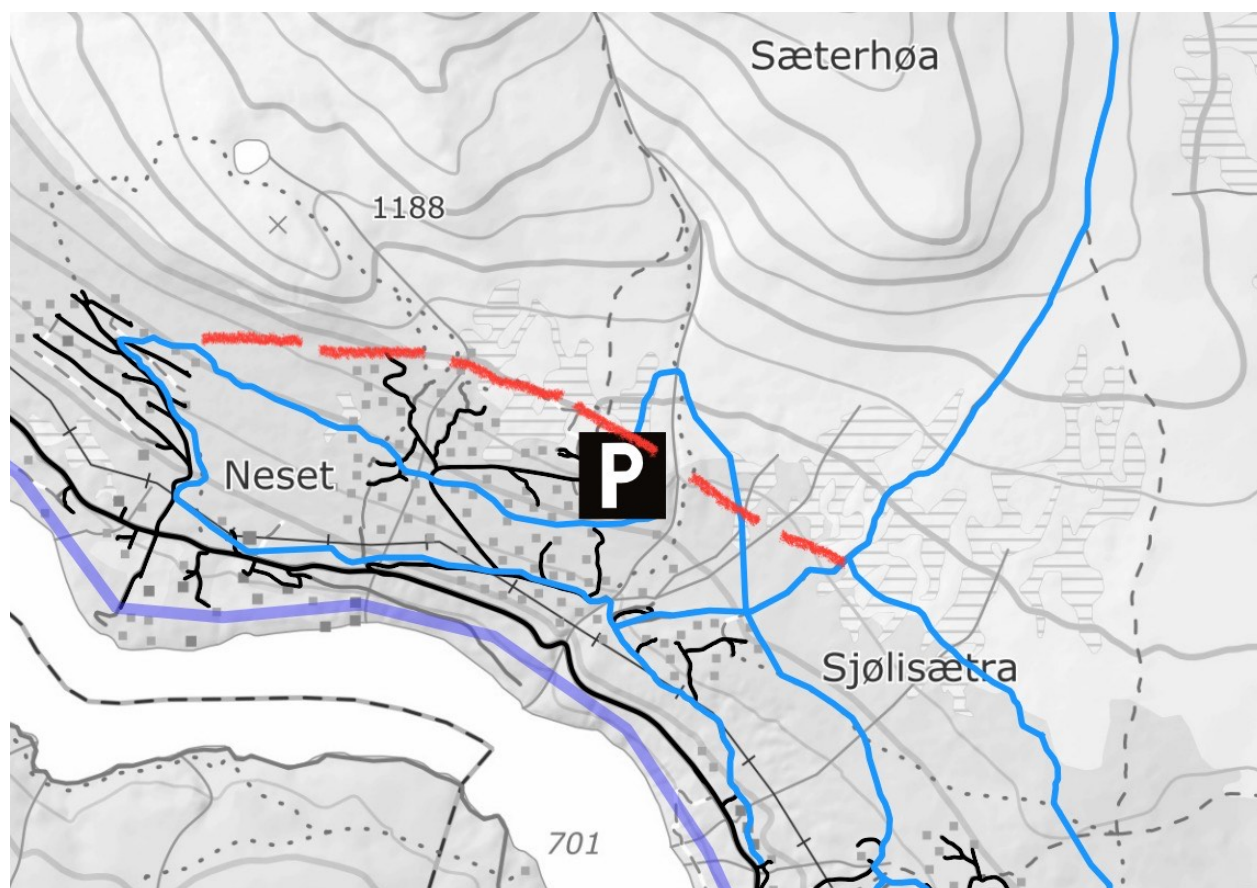
Vedlagt følger et kartutsnitt med inntegnet den opprinnelige løypetrase'n over myra og grunnslia som jeg viser til i mitt innspill.

Til orientering.

Hilsen

Liv Nordbye

Neskampveien 51

Styret orienteres om utfallet av taksten.

Komiteen ble takket for innsatsen.

d. Brøytekalender.

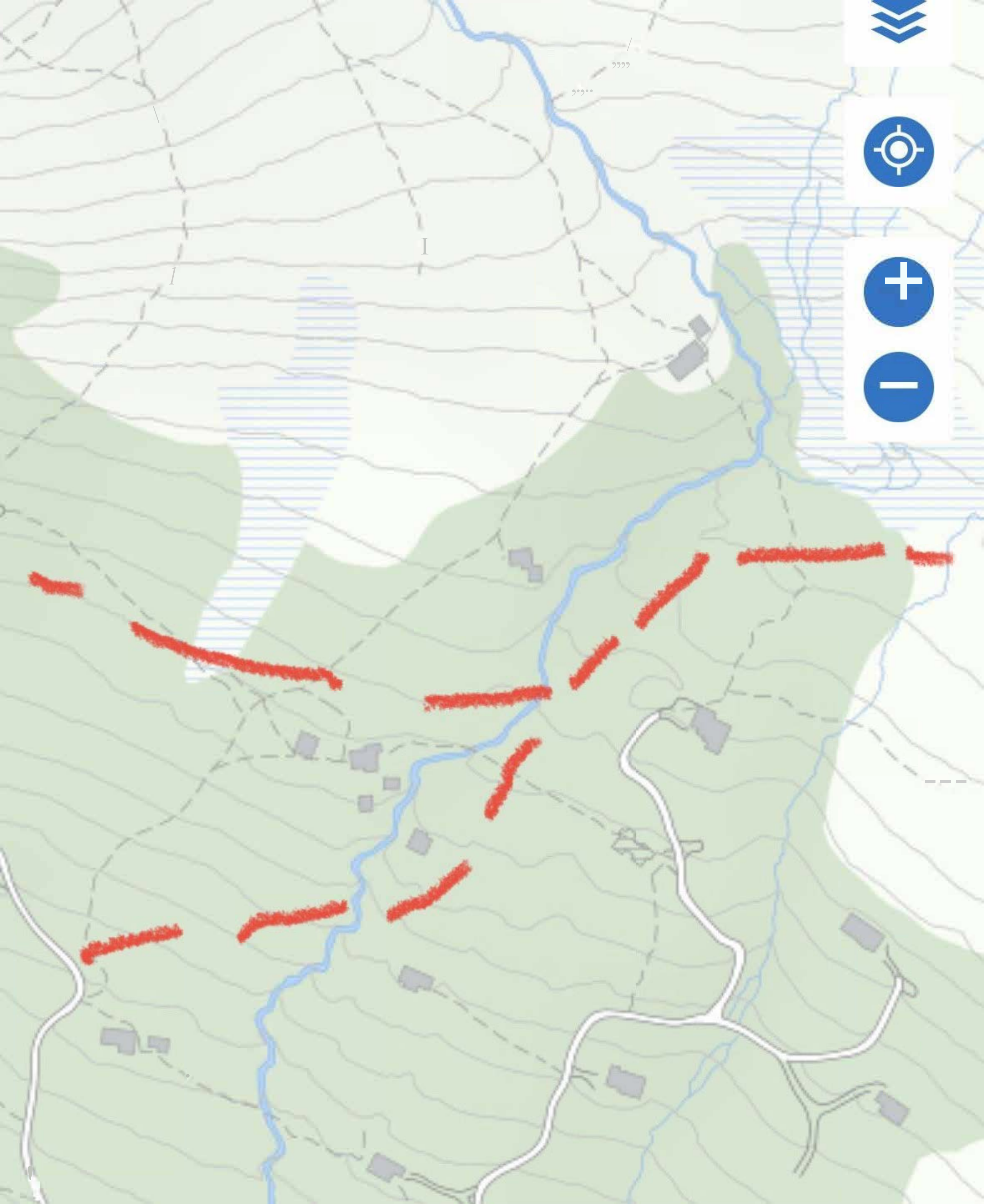
Brøytekalenderen er uendret. Morten Meyer orienterte.

e. Løypekjøring med ny trase.

- Tormod Sletten orienterte. Det har vært evaluering av den nye trase'en til skiløypene i hyttefeltet og den øverste delen er litt bratt. Det kom innspill på årsmøtet om et ønske om å lage en preparert løype helt opp. Det sees på muligheter nord for Kvernbecken. Det har også vært etterlyst en tidligere løype som har gått fra øverst i Kvernbecken over myra mot løypa til Breisjøseter, og ikke bare i påsken, men hele vinteren. Det kom også ide'er med muligheter for en bedre nedfart på sydsiden av Kvernbecken.

4. **Brann og sikkerhet inspeksjon**

Styret foreslår for brannmesteren at inspeksjoner utføres den første helga i september, da det er stor sjanse for at folk er på hytta da.

Sæterhøa

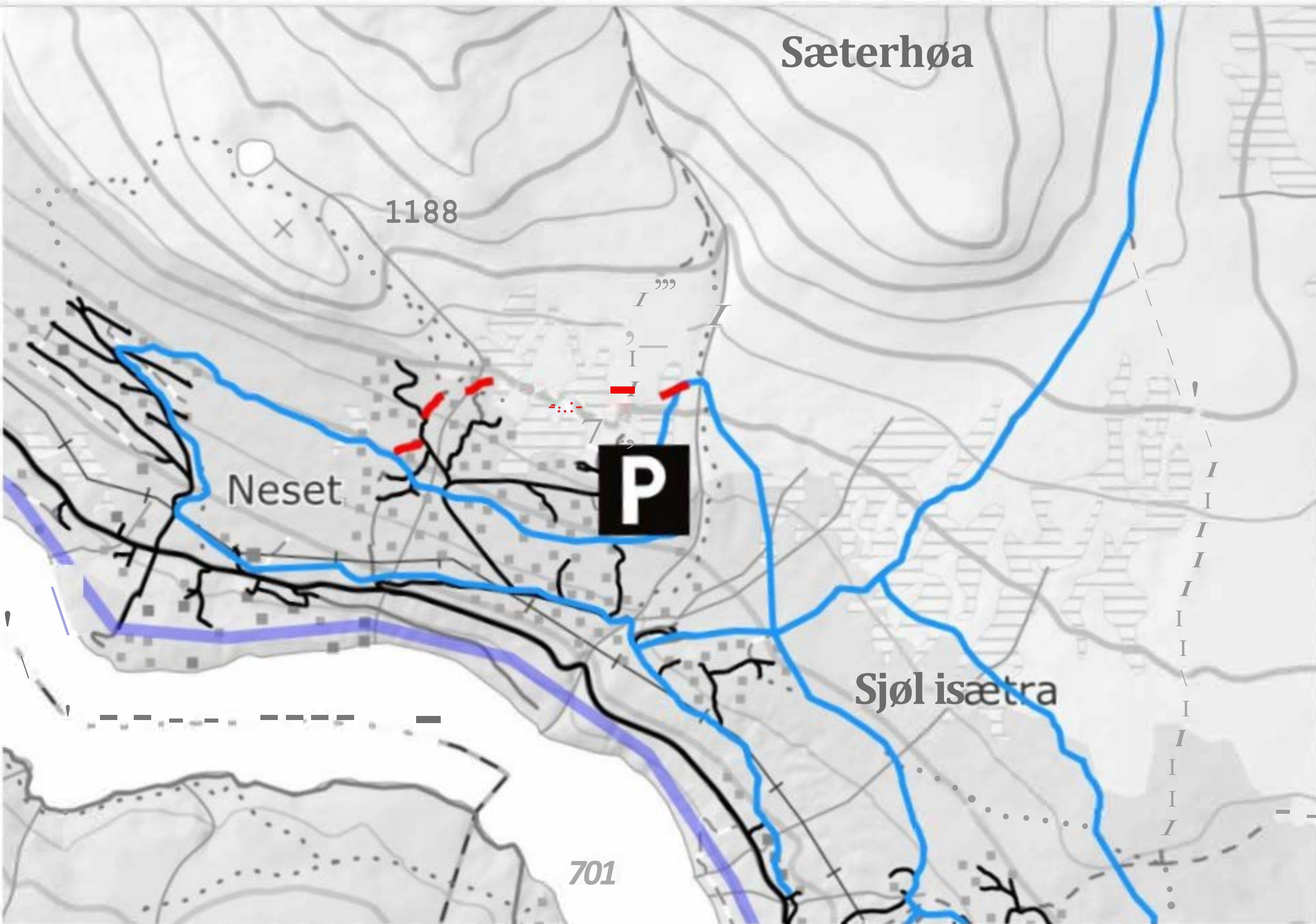
1188

Neset

P

Sjøl isætra

701

Anders Løvlie: Vellet med stamveiene er også et gjensidig forpliktende veilag der det er viktig å forholde seg til det «store bildet».

Det ble deretter stemt over følgende alternative forslag vedrørende *om vellet skal holde veien åpen ovenfor Poppeplassen vinterstid*:

- 1 **Megrunnslia Vel holder veien åpen i vinter- og/eller påskeferien.** Resultat: 14 + 4 (via e-post) = **vedtatt med 18 stemmer totalt**
- 2 Megrunnslia Vel holder ikke veien åpen. Resultat: 3 + 8 (via e-post) = 11 stemmer totalt

Oppsummert tar Morten Meyer ansvar for drift og vedlikehold av Stamveiene opp tom. Poppeplassen, hele året, mens Tom Odden tar tilsvarende ansvar fra Poppeplassen og videre oppover. Brøytekalenderen holdes uendret. Styret vurderer også installasjon av bom for å redusere uønsket trafikk.

d. Løypekjøring.

- Styret går inn for å beholde støtteordningen til Bjørkebollen turlag for løypekjøring, forutsatt orientering om kostnadene til arbeid i lia, oppkjøring av løyper i og mellom vinterferie og påskeferien, og opprettholdelse av den øvre skitraseen/-sålen.

Som vanlig savnet mange løype/såle på toppen av feltet for tilknytning til øvrige løypenett, ellers er den nye rundløypen i feltet godt mottatt. Trygve Holmsen mente en klarere spesifikasjon fra vellets side av forventninger til skiløyper/kjøring samt et større bidrag muligens kunne løse litt opp i denne gjengangeren i årsmøtene.

Medlemmene oppfordres til å prøve de øvrige delene av Bjørkebollens løypenett, og noen minnet på viktigheten av å gi personlige bidrag til turlaget.

nn og sikkerhet inspeksjon. Orientering.

blir en ekstra runde med Midt-Hedmark brann- og redningsvesen i området 16. - 20.

tember i år, neste gang er om 8 år.

valg nedsatt 2021 om vederlag for grunnavståelse ved etablering av vei. Orientering.

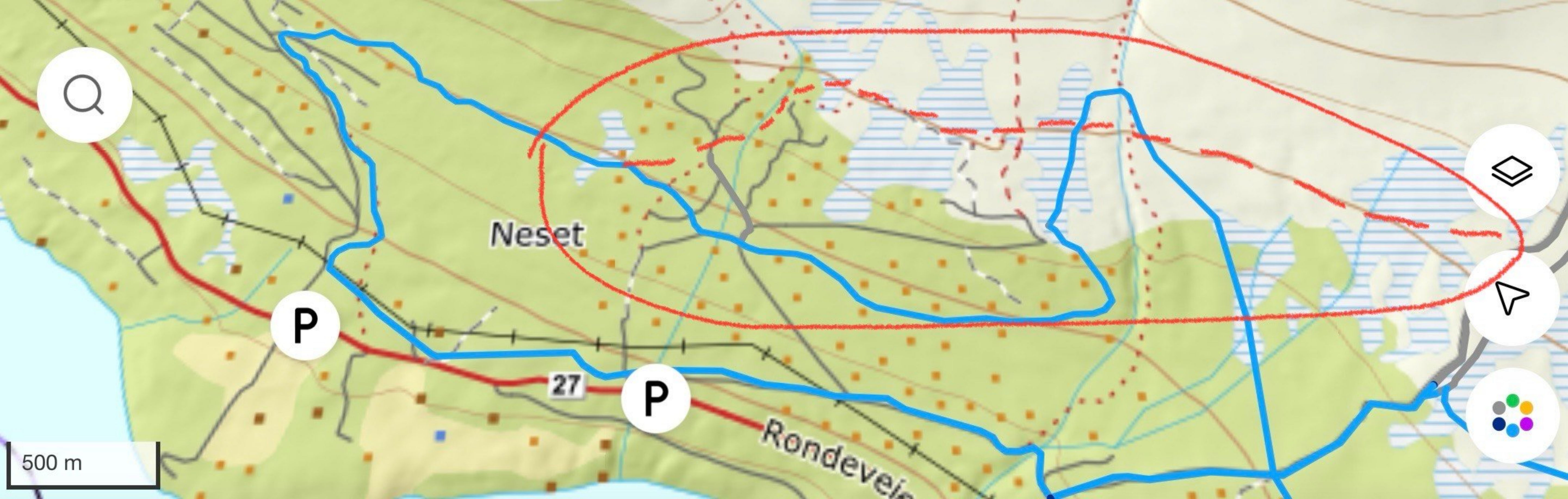
Anders Løvlie orienterte kort om at det blant hytteeierne er ulike oppfatninger om man er forpliktet til å betale grunneier for retten til å bygge og bruke vei. Det nedsatte utvalget har ikke stilling til dette spørsmålet, men har i samarbeid med grunneier Øvergaard kommet frem til minnelig kompensasjonsnorm på 5,- (fem) kroner per kvadratmeter som engangssum for samtidig, tinglyst veirett over grunneiers arealer som er regulert til vei i Megrunnslia.

Engangssummen for felles brukt veiareal dekkes av hytteeierne forholdsmessig. Styret takket utvalget for arbeidet som er nedlagt.

ntuelle innkommende saker.

er mottatt én sak fra hytte og tomteeier Hans Petter Lien. Han viser til negative servitutter som hinder for veibygging. Dette har tidligere vært tatt opp av Arne Løvlie og Berit Borch-Iohnsen i brev fra 2009, men fikk ingen videre konsekvenser da interessen for oppfølging var liten blant medlemmene. Siden den tid har de fleste hytter veiforbindelse. Dette er en privatrettslig sak som kun lagt frem til orientering for medlemmer og veilag.

Styret og valgkomite. Orientering ved valgkomiteen.

Neset

27

P

Rondeveien

P

500 m

Emne: Villrein - ski- og løypeplan Sølenkletten villreinområde

Til: Røstmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>

Sendt: 17.08.2015 07:42:36

Fra: Trygve Roer <trygveroer@gmail.com>

You don't often get email from trygveroer@gmail.com. [Learn why this is important](#)

Beklager sen innsending. Først i går kveld var en pc tilgjengelig. Jeg har bodd ute hjelpemider i fjellet siden desember / januar.

Det er ønsket innspill på faktafeil, mangler, kartfeil, umerkede stier, plan/tiltak og virkning, fokus og grad av påvirkning.

Det er ikke lett å gi innspill, for det er interesser i fjellet som ikke er forenlige. Bare dette spriker: løypeplan-villrein. Jeg vil gjerne utdype dette litt, selv om det ikke treffer et innspill på en prikk.

Undertegnet er 70 år og har tilbrakt tid i området Lille Grytalen siden 1955. Min oldefar er en person i slekten som først satte sine spor i fjellet som vi i alle år har vært så glad i. I 1918 i mønet på det huset jeg bor i og jeg kjenner terrenget, som omtales som Sømeget meget godt.

Det er mange grupper mennesker som benytter fjellene over og øst for Åtnsjøen. Det er søker fjellets skjønnhet og ro, og julestemningen som går tilbake til seterliv med ku og vår nasjonale tonekunst og diktning har blitt inspirert i disse omgivelsene, eksemplifisert av Sohlberg og Vinje. Så er det realistene som høster i fjellet. Det er en annen gruppe. En avansert og eksklusiv aktivitet i fjellet, slik som klatring i fjell, randønee, kiting, downflyging, el-sykling og lignende. Disse grupper mennesker er ikke godt forenlige. En gruppe er grunneiere og rettighetshavere, med særlige interesser. Jeg har en fot i alle disse gruppene består for øvrig i 2015 ikke bare av nordmenn, men i stadig større grad utlendinger.

Siden min familie kom til området har det blitt flere av alle og viltet har det blitt mindre av. Fra årene 1926 til 1946 høstet vi mer enn 1100 fugl, så som ryer og skogsnegler. Senere år har vi ikke høstet noen, for de er borte. Det er jakthunder med orange frakker fra de mange hytter i området og ikke en fredelig plett å ligge i dekk.

Det er turister av alle slag, som kommer inn i reinsfjellet etter multer og sykler og biler på Beisjøseter med alt fra desel til aggregat eller mat, materialer eller mennesker. Og viltet forstyrret. I mine yngre år kunne jeg i august gå til Gravskaret og Skjellåbotn og med reinsdyrflokker. De er borte nå. Menneskelig aktivitet i området, som har en T-merket som forklaringen på dette. Og ute i Lille Grytalen er det bærplukkere og fotturister og syklist mosjonister av alle slag. Det er ikke en fredelig plett igjen. Og reinsdyrene taper. Slik vil jeg fortsette å skrive, men jeg treffer ikke ønsket om innspill på spikeren med slike refleksjoner jeg stopper her.

Det er ikke noe ønske om å sette grupper opp mot hverandre. Men det blir lett til det når fjellet brukes av mennesker som bruker det på sitt personlige vis. De som kommer en pulk til fjellet, men

telt og sovepose, for å oppleve Alvål Vestfjell har sin rett til det. De skal fiske i Holn mars. Kanskje tar de med sitt søppel. Men de kan kjøre doner og er det is på vannene, skøyter og så legger de det ut på sosiale medier. Og så kommer det flere mennesker i byen og land. Så er det SNO som har sine motoriserte turer inn i fjellet (fire i 2025) å ta ut jerv, grunneiere som skal til fjells med saltstein og annet, og det er hytteeiere pensjonister som går på kryss og tvers året rundt etter motiver, mosjon eller multer på. Det er ikke en holt eller røst som ikke det er spor av hund og menneske over Atnesjøen og rein for mange år siden fikk gå i fred. Allemannsretten rå, men viltet sliter. Men å løyper og mennesker og reinsdyr slik at alle får det bra, er ikke mulig. Derfor er det vanskelig å skrive dette, uten å støte noen.

Og området er blitt veldig tilgjengelig. Og her kommer jeg litt inn på stikkord som er ønsket til planbeskrivelsen.

Mogrunnslia hyttfelt har en stor P på kartet. Det er ikke en plass som det skal brøytes, er vanskelig å holde veien åpen gjennom vinteren. Det er også parkeringsplass som er beholdt hyttene i området. Det gjelder for så vidt veien det også, som ligger i et privat. Men det kjører biler det året rundt likevel. Steget ligger over tregrensen i "høyfjellet", blir lett tilgjengelig. Denne P må således bort fra kartet.

Veiene øst for Gravskarbekken er i 2025 ikke brøytet (noen av dem er sorte på kartet uvisst om de blir brøytet med det første. Det pågår en rettssak som vil ta stilling til de ikke ønske om å brøyte forenlig med Beisjøseters behov for god såle til weasel og snøscootertransport. Forøvrig må nevnes at på tross av løypemaskiner i området, benytter skiturister hele fjellet, på kryss og tvers og holder seg ikke til løypa, som det fra tid til heves eller er ønsket. Å kjøre slalåm mellom glissen bjørk og telemarksvinger på store flater er nemlig morsomt.

Alt i alt er det for mange T-merkede stier i fjellet og alt for mange mennesker på steder var det tidligere, kan nok reinsdyrene formide. Beisjøseter, som for øvrig ikke er en hytte mer et fjellhotell, har sine 400 overnattinger, står det skrevet, og det påvirker naturligvis på en betydelig måte. Og festivaler og lyd fra menneskelig aktivitet. Ikke rart at mange går østover mot fredelige Rendalen (østover). Stikker i snøen hver 100 meter til Beisjøster kjekke å ha i tåke, men som reinsdyrene blir skremt av dem. Det har jeg selv vært vitneskinner som damanter i fjell-solen.

Merket løype fra Straumbu til Beisjøster bør avmerkes, men den vil nok benyttes inn i uansett, for den er slitt og tydelig. T-merket fra Atnasjø kafe' over Lille Grytalen til St. Grytalsseter er ikke nødvendig. De som vil ta seg frem over fjellet vil klare det uten rød steiner og kan kanskje finne litt tilbake til fjellromantikken ved å gå utenfor allfarvei, ut T-er på steinene og på bjørketrær.

Dette var noe innspill, som lovet på møte i Mjendal samfunnshus der tanker ble presentert. Med vennlig hilsen

Trygve M Rør

Atnestuen

Emne: Høringsinnspill sti og løypeplan Sølnekletten

Til: Postmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>

Sendt: 16.03.2025 18:33:59

Fra: Bjørn Langleite <blanglei@outlook.com>

You don't often get email from blanglei@outlook.com. [Learn why this is important](#)

[Kommentarer tiltaksdelen sti og løypeplan for Sølnekletten.docx](#)

Hei og takk for sist.

Her kommer en digital versjon av dokumentet som dere fikk på Aukrustsenteret 12.r
Et fullstendig høringsinnspill fra turforeningen kommer med det første.

Mvh.

Bjørn Langleite, styremedlem og tursti ansvarlig Alvdal turforenin

Kommentarer tiltaksdelen sti og løypeplan for Sølnekletter

7. DNT har hatt en gjennomgang av sitt stinett i området og foreslår å legge ned stier i nordre del som er lite brukt. Disse tas ut og fjernes fra Ut. no og andre løsninger, samt merking i terreng fjernes. Disse er vist med gule linjer i sommerkartet. • Forvaltningsmyndighet DNT • Samarbeidsparter: kommunen, turk

Kommetar

De såkalte DNT stiene som er merket med gult i sommerkartet er gamle kulturstier som i sin tid ble adoptert og merket av den Norske Turistforening. Dette er opprinnelig historiske ferdselsveier setrene imellom. I fare for gjengroing har Alvdal turforening de siste tre årene ryddet, merket, tilrettelagt og skiltet disse ferdselsveiene.

Dette er nedfelt i handlingsprogrammene for to kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø. (2017-2021 og 2024-2027)

En representant for DNT lokalt (Vigdis Vestby) ble gjort kjent med planene rydding og merking på turforeningens årsmøte 2021

Det er i praksis Alvdal turforening i samarbeid med kulturetaten i Alvdal kommune som har forvaltningsmyndighet i dette tilfellet. Turstiene er meldt til kartverket som merkede kultur og turstier

Hele punkt 7 i tiltaksdelen fjernes og erstattes med punkt 9 som redigert

9. Omfattende rydding av gamle ferdselsstier eller ferdselsveier av kulturell og historisk betydning skal på lik linje med andre stier og løyper omsøkes kommunen det foretas. Punktvis og enkel rydding tillates. Dette skal avklares med kommunens grunneier. • Forvaltningsmyndighet: kommunen • Samarbeidsparter: Innlandet Fylkeskommune, villreinnemda.

Kommentar

Dette punktet omfatter hva som allerede er nedfelt i handlingsprogrammene for to kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø. (2017-2021 og 2024-2027)

Punktvis og enkel rydding må defineres nærmere, da stiene/ferdselsveiene ryddes og tilrettelegges i sin helhet.

Forvaltningsmyndigheten her må være Alvdal kommune i samarbeid med Alvdal turforening.

Samarbeidspartnere i siste instans i Innlandet fylkeskommune og Riksantikvaren.

I desember 2024 havnet Norsk seterkultur inn på UNESCOs kulturarv-liste

NOTAT

Sti og løypeplan vedr. Sølnekletten villreinområde 2025-2035

Vi viser til brev av 05.02.2025 ved høring for «Sti og løypeplan for Sølnekletten villreinområde.»

DNT Oslo og Omegn har ansvaret for DNTs hytte-og rutenett i de sentrale områdene som planen omfatter. Vi har derfor gått gjennom planforslaget og har følgende innspill:

Til pkt. 2.1 Området

I tredje avsnitt er viktige brukere av området nevnt. Det har vært både private turisthytter og DNT hytter i området i mange år, og dette bør tas med for å gi et fullstendig bilde av bruken av området.

Til pkt. 4.1.3 Skiløyper

DNT Oslo og Omegn kvister ca. 51 km med kvistede skiløyper mellom turisthyttene, og dette kan også tas med for å vise aktiviteten i området.

Til pkt. 4.1.4. 10 på topp

Effekten av å markedsføre spesielle turmål vil sannsynligvis føre til flere folk enn naturlig til disse områdene slik det står i planen. Dette kan føre til uønsket ferdsel uten god nok kontroll, men en kan også få flere folk på tur og styre ferdsel dit en ønsker for å unngå ulemper. Fra vårt ståsted er det viktig å få fram mulighetene og det positive ved turposter mm, og ikke bare vurdere dem opp mot slitasje og forstyrrelser av naturen. Dere kan vurdere om styring av ferdsel også kan tas med som et positivt virkemiddel.

Til pkt. 5 DNT - hytter og Breisjøseter

De fleste skjønner sikkert hva som menes med innledningen her og «Kommersielle hytter...» men vi ønsker at våre hytter omtales som «DNT-tilbud» el.l. Det er ikke korrekt eller presist å kalle oss et kommersielt tilbud, og det er ingen som tar ut noen form for overskudd fra DNT tilbudet.

Til pkt. 5.3 Andre utleiehytter/ åpne buer

Vi stiller spørsmål om betraktningen i første avsnitt er helt riktig. En ting er at de selvbetjente hyttene er relativt små og de fortjener neppe omtalen som «større DNT-hytter»

Hvis en privat hytte/ fjellstyrehytte er utleid 50 ganger på et år og det er 4 personer i hvert utleiedøgn, blir det 200 overnattingsdøgn. Det er flere enn det har vært på Korsberghytta og Storgrytdalseter. Poenget er ikke at dette kan være et problem for villreinen eller andre ting, og dette kan være helt uproblematisk, men det hadde gitt et bedre bilde av ferdselen om de fleste overnattingstilbudene hadde vært registrert.

Adkomsten til hyttene følger sannsynligvis samme traseer stort sett hver gang, og det kan være at flere utleiehytter i samme område kan føre til like mye ferdsel som DNT hyttene. Det er nok vanskelig å få innarbeidet dette i dagens plan, men vi ber om at det vurderes om dette kan tas med i senere planer.

Til pkt. 9 villreinhensyn og ferdsel

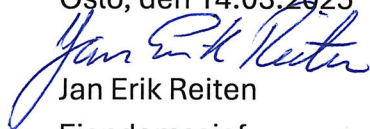
I nes siste avsnitt er det foreslått å stenge de to selvbetjente hyttene i kalvingsperioden, og dette har vi allerede iverksatt, og Korsberghytta og Storgrytdalseter er stengt fra 1. mai til 10. juni fra og med 2025.

I siste avsnitt er det er skrivefeil i tredje linje, (Storblankgrytdalen – Storgrytdalseter).

Til pkt. 10. Tiltaksdelen

I pkt. 2 er det forslag til tidspunkt for siste kjøredag for motorisert ferdsel. Forslaget er senest 15.april eller 2. påskedag. Jeg har ikke helt sikker oversikt over hvordan reinen bruker områdene ved Korsberghytta og Storgrytdalseter, men vi ønsker oss mulighet til å transportere ut søppel mm en til to dager etter påske de årene påsken er så sent på året at 2. påskedag er etter 15. april. Det kan være en åpning for å tillate dette spesielt etter søknad eller en generell føring på at transporten kan skje et gitt antall dager etter 2. påskedag de aktuelle årene.

Oslo, den 14.03.2025

Jan Erik Reiten
Eiendomssjef

RONDANEVEGEN

NASJONAL TURISTVEG RONDANE

HØRINGSUTTAELSE TIL STI- OG LØYPEPLAN SØLNKLETTE N VILLREINOMRÅDE 2025 - 2035.

Rondanevegen SA er et reiselivssamarbeid i tilknytning til Nasjonal Turistveg Rondane. Det er 30 medlemsbedrifter, som ligger i kommunene Ringeby, Elvdal, Folldal, Avdal og Øvre.

Vi ønsker å gi noen kommentarer til selve planbrevet (faktainnholdet), k og handlingsplanen. Planen bygger på tiltak i regionalplan for Rondane SØlnklet som ble godkjent av Miljøverndepartementet i 2013. Det var da ønskelig at de utarbeidet felles sti- og løypeplan for SØlnkletten.

Prosjektet har valgt å bruke SØlnkletten villreinområde, og ikke det nasjonale villreinområde sone 1 SØlnkletten. Gensene for SØlnkletten villreinområde går derfor langs turistvegen (fv 27) eller midt i elvene. Områder som i 2013 var som randsoner er ikke markert. Gensene som ble satt i 2013 skulle være langsiktige. Planen sier ikke noe om hvorfor og hvordan man nå har valgt å i buffersonene (sone 2, 3, og 4) inn i planområdet. Nå ligger det 160 boliger planområdet, og som sagt en turistveg med noen tider på året en trafikk på o 1200 biler i døgnet. Likeså ligger Kjøttjønn friluftsområde, Sormoegga idrettsanlegg, Strømbu rasteplass m. m. innenfor området. Dette skaper ekstra utfordringer hvis det skal utarbeides retningslinjer og tiltak. Områder som er satt aktivitet og friluftsliv ligger med dette forslaget innenfor planområdet. I 2013 var eget poeng at man skulle utvikle aktivitet, stier m. m. i buffersonene som ikke i selve villreinområdet. Dette har vært fulgt opp av både statens vegvesen og kommunene.

I forhold til villreinen i SØlnkletten er det så langt ikke krav om egen tiltaksplan. Likevel ser vi at tiltaksplanen har i seg elementer som minner mer om tiltaksplan villrein enn en sti og løypeplan som også skal legge til rette for friluftsliv, fr og næringsutvikling, samtidig som man ivaretar villreinens behov. Dette var betydelig mer vektlagt i regional plan fra 2013.

I tillegg til planområdet ønsker vi å komme med noen kommentarer til faktadelen. Under nasjonale lovkrav og retningslinjer viser man til friluftslovens § 2 om friluftsliv i utmark. Motorferdselsloven er også omtalt, men forskriftens § 2a som likestiller elsykler med sykler i forhold til å tillate ferdsel på veg eller sti i utmark og i fjellet, er ikke omtalt.

Folkehelseloven er heller ikke omtalt. Den pålegger kommuner å kartlegge og tilrette for å bedre folkehelsen. Friluftsliv til fots, på hesteryggen og på sykkel (elsykkel) er viktig i denne sammenheng. En sti- og løypeplan kan være et tiltak i denne sammenheng.

Det skapes et inntrykk av at det er økt ferdsel i området. Dette er ikke dokumentert. Det har vært en betydelig befolkningsnedgang i store deler av området. Det er en reduksjon i bruk av utmarksbeite. Flere av overnattingsbedriftene i området er lagt ned. Det er positivt at man legger opp til kunne dokumentere endringer i ferdsel. Det får man et bedre grunnlag for å utarbeide nødvendige tiltak.

Under beskrivelsen av området er Kjøttjønn, Gimsbu i Folldal uteglemt i planedokumentet. Dette er et statlig sikra friluftsområde.

Innenfor planområdet ligger også Sormoegga skiarena, skiskytebane, rulleskianlegg, hoppbakke, snølekanlegg, fishspot Gimsa og Folldal flyplass. I tillegg til naturvernområdene som er uten ferdselsrestreksjoner i sine forskrifter.

Turstier.

Folldal kommune har i sitt vedtak om å legge ut planen på høring fått inn et Eksisterende sti- og løypekart for Folldal ønskes videreført der det ikke er særlig grunnlag for endringer. Dette vil sikre at tilrettelagte turstier/veger f. eks ved Kjøttjønn kommer med. Kulturstien fra Sormoegga er ikke tegnet inn, men bør legges inn i kartet. Denne bør legges inn i kartet.

På Sørømbu er det etablert kiosk, toalett og parkeringsplass i sommerhalvåret. Denne er ikke lagt inn i kartet som parkeringsplass for sommerstier. I området her er det også skiltet flere kortere turer som ikke går inn i villreinfjellet. Disse er ikke omtalt eller tegnet inn i kartet. <https://rondanevegen.no/wp-content/uploads/2017/06/Info-turer-Sørømbu-kart.jpg> Disse stiene er etablert i samarbeid med Statens vegvesen for å kanalisere trafikken ned i dalføret. De har vegvesenet kostet ny bru over Hysja. Parkeringsplassen i enden av denne stien er heller ikke avmerket i kartet.

Det kan se ut til at det er tegnet inn parkeringsplass øverst i Megrunnslia. Dette er privat veg, hvor det er kjøring til eiendommene som er tillatt. Dette bør sjekkes evt. tas ut av kartet. Det er heller ikke permanent vinterbrøyting til den avmerkede plassen i kartet for vinterløyper.

Sykelstier.

Vi ser med forundring på at det her er lagt inn link til en bedrift, uten at helheten av anbefalte sykkelstier er med.

Sørveien bør vel også nevnes som en etablert og skiltet sykkelveg i området. Kommunen har delvis finansiert prosjektet. Gjennom prosjektet ble det satt opp infoskilt på flere punkter. Sykkelvegen går fra Røros, via Svalen, Kobergsøya, Reinslia og til Anden. I Sørklettenområdet sykles det i hovedsak på grusveg. På sommerkartet over veier over Reinslia til Reinslisetra ser det ut til at veien ikke bilveg noen hundre meter. Dette er ikke riktig.

Nasjonal sykkelrute 6 (fra Røros til Bergen) går også nedover Anden og er så delvis inne i Sørkletten villreinområde, slik grensene er i planforslaget.

Vi ser at det er lagt inn en kano i kartet på Beisjøen, og kanoturer på Beis omtalt i planen. Fra Strømbu er det også kanoutleie, uten at det er omtalt i avmerket i kartet på samme måte. Det er mange som pader på Ana, som i til kartet er grensa for Sørkjetten villreinområde.

10 på topp.

Det er ikke riktig at alle kommunene har dette. Folldal turlag har ikke har ikke på topp på flere år. 5 på topp for barn arrangeres fortsatt.

Stolpejakt.

Dette er et viktig tiltak både for besøkende og fastboende, og er et god folkehelseiltak. Det å avklare med kommunene hvor stolpene settes er en god Mange som deltar i stolpejakt reiser hele landet rundt for å jakte på stolper, c således til både økt reiseliv og handel.

DNH hytter. I oversiktskartet over villreinområdet på forsiden av planen ligger Flatsetra og Follandvangen inne med symbol på at de er turisthytter. Dette e riktig.

Veinettet.

Nasjonal turistveg Rondane er ikke omtalt, selv om store deler av vegen nå inne i villreinområdet. Dette er det viktig å påpeke i forhold til tiltakene som foreslått.

Boligbygging

Det står i planen at det ikke er regulert noen boligområder innenfor villreinområde må derfor minne på at i arealplanen for Folldal kommune er det satt av et om Satsbuøyen til spredt boligbygging. I planen fra 2013 var dette en buffersone.

Næringslivet.

Reiselivet som bruker området er ikke nevnt i planen bortsett fra DNH, Beisjøseterhytta og Urørt. I planen fra 2013 var hensynet til å kunne drive næ sterkere vektlagt. Flere av Rondanevegens medlemsbedrifter ligger innenfor villreinområdet og/ eller har gjester som bruker området. Både i forhold til Rondane Kuttshø og Shøhetta villreinområder må vi forvente at kommende tiltaksplaner kan skape endringer i rammene for reiselivet. For Folldal og Sollia sin del er man c av nasjonalparker og verneområder på flere kanter. Tiltakene som foreslås i sti- løypeplan vil sette ytterligere krav til dialog med bedriftene.

Tiltak 1.

Skiløyper.

Al motorisert ferdøel for oppkjøring av skiløyper, hundekjørerløyper og ande traseer på vinterføre som ligger i vinterbeiteområde, kalvingsområde og vårbeite for bukk skal omsøkes på nytt til den respektive kommune.

Det er vanskelig å se av planen hvor det må søkes på nytt.

Det er tegnet inn en skiløype på Gimsmoen. I henhold til Folldal sin løypeplan det en hundekjøreløype der, men ingen skiløype. Ser man for seg at den er i kombiløype for både ski og hundekjøring?

Tiltak 5.

Organisert og kommersielle eller guidede turer bør omsøkes kommunen. Villreinhensyn skal vektas tungt i sårbare områder for villreinen og man skal særleg vurdere plassering og tidsperiode i forhold til reinens arealbruk. Villreinnemda bør høres i saken.

- Forvaltningsmyndighet: kommunen
- Tiltakshaver: lag, forening, grunneiere, næringsaktører
- Samarbeidsparter: Villreinnemda, Innlandet Fylkeskommune

I forhold til dette punktet dukker det opp en rekke spørsmål.

- Ønsker kommunene her å bygge opp et forvaltningsregime tilsvarende det som er i nasjonalparker og naturvernområder, og finnes det i det hele tatt noen hjemmel for dette?
- Skal kommunene vedta egne forskrifter?
- I forslaget brukes ordet bør omsøkes. Menes det da at det er frivillig å søke, og at man da ikke trenger å gjøre det?
- Hva er organisert og kommersielle eller guidede turer?
- Hvor mange gjester kan man ha med seg på tur før det er organisert?
- Når defineres man som guide?
- Hvis et vertskap på en reiselivsbedrift tar med seg gjester på en tur som går innom flere kommuner, skal da alle kommunene gi tillatelse?
- Gjelder det da også for skoleklasser og studenter? Det er viktig å minne om at det er mange studentgrupper som oppsøker de kvartærgeologiske verneområdene årlig.
- Skal turlagene søke når det arrangeres fellesturer/ lavterskel turer i f. eks Frekmyr eller langs gamlevegen i Andalen? Gjester i området benytter seg ofte av slike tilbud for å bli kjent.

Vi ønsker at punkt 5 tas ut av tiltakene. Vi foreslår i stedet at reiselivet og organiserer turer og aktiviteter i området inviteres til årlig dalog og informasjons om status for villreinen og utviklingen av ferdsel. Dette er også et av de vedtatte tiltakene i regional plan fra 2013. Hvis kommunene velger å gå videre med søknadsplikt bør det avgrenses til nasjonalt villreinområde sone 1, og man må buffersonene utenom.

Det samme gjelder i forhold til tiltak 4. Solpejakt er som nevnt en populær aktivitet for tilreisende til området. Dalog om plassering er et bedre tiltak enn søknadsplikt.

Utalelsen er behandlet i styret.

Torill Tjeldhes, daglig leder.

Emne: Høringsutalelse Sti- og løypeplan Sølnekletten
Til: Postmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>
Sendt: 13 . 03 . 2025 10: 05: 26
Fra: Rondanevegen <post@rondanevegen.no>

You don't often get email from post@rondanevegen.no [Learn why this is important](#)

Med vennlig hilsen

RONDANEVEGEN

NASJONAL TURISTVEG RONDANE

Torill Tjeldnes
Daglig leder

Mobil: +47 90557 118 **Epost:** post@rondanevegen.no

Nettside: www.rondanevegen.no

Facebook: www.facebook.com/rondanevegen

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

Protokoll - Arbeidsutvalget – Teamsmøte 11.03.2025

2025/18 SØLNKLETTEN – sti- og løypeplan

SAKSOPPLYSNINGER

Formannskapene i Alvdal, Folldal, Rendalen og Stor-Elvdal har vedtatt å legge en felles sti- og løypeplan for Sølknkletten ut på høring. Formålet med planen er å sikre enhetlig forvaltning av ferdsele i Sølknkletten og å bedre forholdene for villreinen i området. Sølknkletten villreinutvalg har vært initiativtaker til arbeidet, og søkt midler til arbeidet fra verdiskapingsprogrammet "Villreinfjellet som verdiskaper" som administreres av Miljøverndirektoratet.

Planen er utarbeidet som en temaplan. Planen er dermed ikke juridisk bindende, men vil bli forankret i kommunene gjennom vedtak i kommunestyrene. Planen vil dermed fungere som en retningslinje for kommunenes arealforvaltning i Sølknkletten. Planen består av en planbeskrivelse med tiltaksdel og tre kart (grunnlagskart, skiløypekart, kart over stier), se vedlegg.

Plandokumentet redegjør for villreinens arealbruk (avsnitt 2.2). I hovedsak er dette et tekstlig utdrag fra «[Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Sølknkletten](#)» som ble utarbeidet for å klassifisere villreinområdet etter Kvalitetsnormen for villrein.

Planen har deretter en oversikt over infrastruktur og menneskelig bruk av området (kapittel 4-8). I kapittel 9 diskuteres ferdsele i området opp mot villreinhensyn. Her pekes det på at

- Veiene i Haustdalen og Sølndalen er sterke barrierer som hindrer trekk nord-sør og medfører at trekk uteblir og at større områder i nord ikke brukes av villreinen.
- Villreinen i svært liten grad bruker områdene rundt hyttefeltene i Haustdalen, Gråsjøen og Sollia.
- Omfanget av digital informasjon er så stort at forvaltningsmyndighetene har liten kontroll med hva som markedsføres.
- Bruk av fjellet er endret; fra næringsformål til rekreasjonsformål.
- Det er behov for å få kvantifisert bruken av sti- og løypenettet.

I kapittel 10 foreslås det en rekke tiltak for å styre ferdsele for å redusere negative virkninger av ferdsele for villreinen:

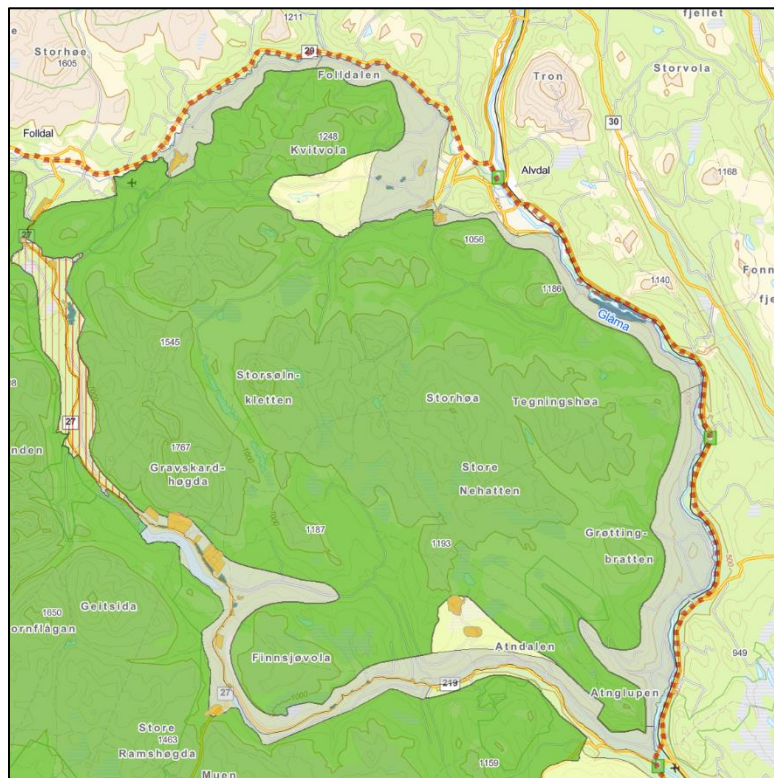
- Ny vurdering av gitte motorferdseltillatelser på vinterføre opp mot villreinhensyn.
- Felles sluttdato for motorferdsel på vinterføre (2.påskedag/15.april i vinterbeiteområde/ kalvingsområde/ vårbeiteområde)
- Søknadsplikt for nye stier og løyper (inkludert rydding av gamle ferdseleveier), turposter og organiserte turer.
- Stenging av DNT-hyttene Korsberghytta og Storgrytdalseter i perioden 1. mai til 10.juni.
- Nedlegging av stier i nord som er lite brukt (merket med gult i sommerkartet)
- Fjerne eksisterende parallelle stier og løyper, unngå nye.
- Tilstrebe å ikke tilrettelegge for mer adkomst på veiene vinterstid.

- Overvåking av ferdselsutviklingen på de mest brukte stiene og skiløypene.
- Utarbeiding av informasjonsmateriell om villreinen og dens arealbruk.

Villreinnemnda er satt som høringsinstans/samarbeidspart for flere av tiltakene.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Det aller meste av Sølnkletten ligger i nasjonalt villreinområde.

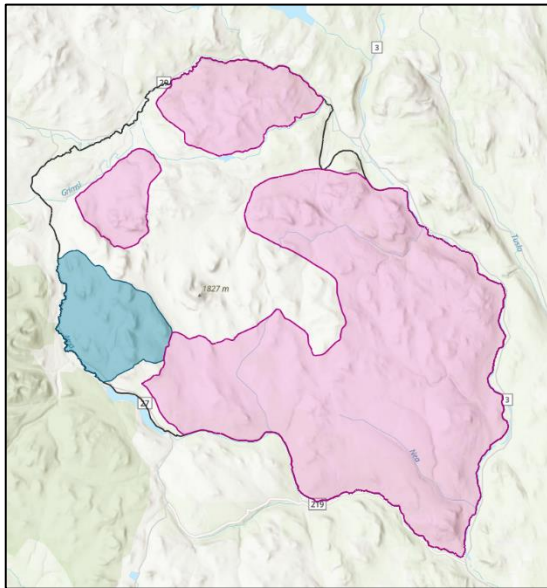
Figur 1. Regional plan for Rondane-Sølnkletten

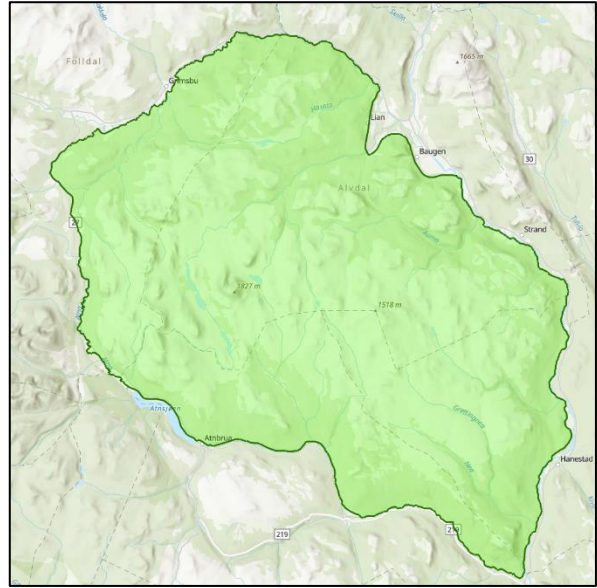
Villreins arealbruk

Figur 2. Villreins arealbruk i ulike perioder av året

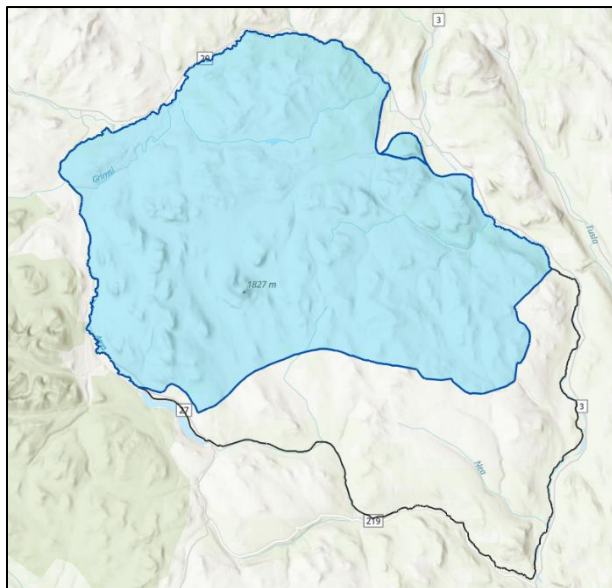
(Kilde: [Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Sølnekletten](#))

Kalvings- og oppvekstområder (rosa områder) og viktige vårbeiter for bukk (blått område)

Sommer- og høstbeiter: Reinen bruker hele området og går spredt. Trekker nordover senhøstes

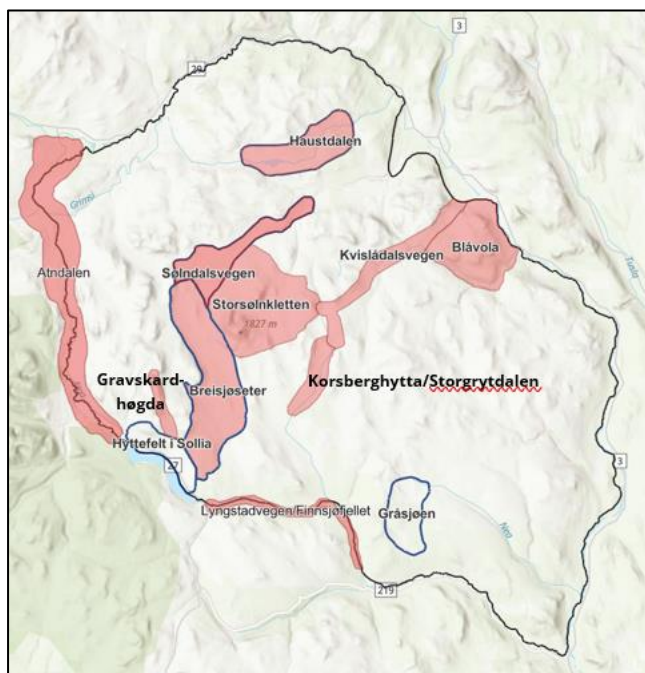

Vinterbeiter (november-april)

Trekpassasjer

I arbeidet med kvalitetsnormen ble også fokusområder kartlagt. Fokusområder omfatter områder hvor det er, eller man mistenker at det kan bli, utfordringer for villreinen som skyldes arealinngrep og menneskelig aktivitet. I alt ble det identifisert 12 ulike fokusområder. I fokusområdene er arealunnnvikelsen betydelig; 50-90% arealunnnvikelse i kalvings- og oppvekstperioden, sommer og høst.

Figur 3. Fokusområder utpekt i arbeidet med kvalitetsnormen for villrein

- Områder med blått omriss er fokusområder mtp. arealunnvikelse.
- Områder med rød bakgrunn er fokusområder mtp. trekkpassasjer. Flere områder har begge problemstillinger (framkommer med blått omriss og rød bakgrunn)

Arealunnvikelsen i trekkpassasjene er vurdert slik:

	Vurdering av unnvikelse i forhold til tidligere bruk			
Fokusområde	Kalving og oppvekst	Sommer og høst	Vinter	Kommentar
Atndalen	Usikkert	Usikkert	Usikkert	Vegen er eldre enn 50 år, trekkhindring som fører til mindre utveksling mellom Rondane Nord og Sølndalen
Haustdalen	Under 50 %	50-90%	50-90%	Seterdrift de siste 200 år, derfor ingen faste trekk over fokusområdet lenger. Området nord mot Follidal er mindre brukt i dag enn tidligere, usikkert hvorfor. Mye utbygging de siste 50 årene.
Sølndalsvegen	Usikkert	50-90%	50-90%	Lite dyr som bruker arealene, lav fellingsstatistikk for villrein. 3000 biler på veggen pr. år, avbøtende tiltak er anviste parkeringsplasser under villreinjakta.
Storsøinkletten	Ikke relevant	Under 50%	Under 50%	Et viktig område for villreinen sommer og vinter, der de foreløpig får være i fred. Lite utfart inn i området, tre turiststier og noen setrer.
Breisjøseter	Under 50%	Under 50%	Usikkert	Lite folk i fjellet om våren når det er dårlige snøforhold. Stor trafikk sommerstid, men da oppholder villreinen seg mer i skogsområdene.
Gravskardhøgda	Usikkert	Usikkert	Usikkert	Mye utfart sommer og vinter, når det er gode snøforhold. Påvirker trekket nord-øst. Det trengs mer kunnskap for å kunne si noe om i hvilken grad reinen blir påvirket.
Kvislådalsvegen	Usikkert	Under 50%	Usikkert	Trekket har flyttet seg vest fra Dølbakkvegen til Fjøsøa. Follalsområdet er mindre brukt i dag enn tidligere, usikkert i hvilken grad veggen påvirker dette.
Korsberghytta/Storgrytdalen	Under 50%	Under 50%	Under 50%	Lite ferdsel og ikke et problem i dag. Hvis ferdselen langs den T-merkede stien øker, kan dette redusere reinens trekkmuligheter i fremtiden.
Blåvola	Under 50%	Under 50%	Under 50%	Et endefjell med veg rundt. Villreinen har fremdeles mulighet til å trekke, men ved økt trafikk kan dette endre seg i fremtiden.
Lyngstadvegen/Finnsjøfjellet	Usikkert	Usikkert	Usikkert	Trekkområde mellom Finnsjøfjellet (Rondane sør) og Sølndalen. Lite ferdsel og trafikk, sommerstid er det lokal aktivitet og noen fiskere.

VURDERING

1.Nasjonale lovkrav og retningslinjer

Nasjonale myndigheter har de siste årene hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder. Det er de siste årene kommet flere styringssignaler for arealforvaltningen i villreinområdene fra nasjonale myndigheter, i tillegg til arbeidet med en kvalitetsnorm for villrein. Disse bør nevnes under avsnitt 1.5:

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger stor vekt på resultatene fra klassifiseringen av villreinområdene og arbeider aktivt for å oppnå kvalitetsmålene for de nasjonale villreinområdene. Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Stortingsmelding 18 (2023-2024) Ein forbetra tilstand for villrein

Ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder er arealforvaltning. Regjeringen varsler en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse:

«Regjeringa meiner mellom anna det er nødvendig å etablere ei heilskapleg og restriktiv arealforvaltning i villreinfeltet, det vil seie både for dei 24 villreinområda og for dei områda utanfor villreinområda som påverkar areal som blir brukt av villreinen»

Meldingen omtaler også motorferdsel:

- *Totalomfanget av motorferdsel i villreinområda skal reduserast, mellom anna på anleggsvegar, landbruksvegar og i utmarka.*
- *Det er kommunane som i stor grad forvaltar arealbruken og omfanget av motorferdsel i områda sine. Det er derfor viktig at kommunane tar omsyn til den kunnskapen som finst om villrein, når dei skal ta avgjerder om motorferdsel.*

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

3.8 Villrein: Arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om en helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfeltet. Dette innebærer at det skal være en høy terskel for inngrep i villreinens leveområder.

2.Bruk

Det er gjort et grundig arbeid med å registrere dagens bruk. Diskusjonen om forholdet mellom villreinhensyn og ferdsel er imidlertid kort (kapittel 9). Etter forslag fra DNT legger planen opp til fjerning av noen stier nord i området. Det oppgis at dette er stier som er lite brukt.

Det savnes en grundigere diskusjon av hvilke stier og løyper som har det største konfliktpotensialet i forhold til villreinens arealbruk. (Det hadde her vært illustrativt med et kart som viste sti- og løypenettet sammenholdt med villreinens arealbruk, særlig trekkveger). Det er konfliktpotensialet som bør være hovedkriteriet for om stier/løyper anbefales lagt ned/flyttet.

Det har sannsynligvis underveis i arbeidet vært diskutert hvilke stier og skiløyper som er mest brukt, jfr. punkt 11 i tiltaksplanen der det foreslås å overvåke ferdselen med tellere på de sju mest brukte stiene og skiløypene. I og med at det kun foreslås en overvåking av ferdselsutviklingen for de mest brukte stiene og løypene, og ikke konkrete endringer i sti- og løypenettet, ligger det implisitt i planen at dagens sti- og løypenett er vurdert som lite konfliktfylt i

forhold til villreinens bruk av området. Dette er vurderinger som burde vært eksplisitt omtalt i planen.

Veger

I planen pekes det på at veger og hyttefelt genererer ferdsel, som er en stor utfordring for villreinen. Det vises til at det ikke ligger i mandatet til planen å gjøre noe med store inngrep som veier og hyttefelt, utover å synliggjøre de utfordringene som disse representerer for villreinbestanden.

Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten har enkelte særskilte retningslinjer for Sølnkletten (5.9). For nasjonalt villreinområde i Sølnkletten heter det i retningslinjene at «*Private veger som medfører konfliktfylt ferdsel inn i sentrale villreinområder bør vurderes stengt for allmenn trafikk i hele eller deler av året. Temaet bør tas opp som en del av felles sti- og løypeplan*». Dette er derfor en problemstilling som bør følges opp ved første revisjon av sti- og løypeplanen, og/eller i andre kommunale arealplaner.

Det er veger i området nå som allerede er stengt for allmenn ferdsel, som Storgrytdalsvegen som er stengt med bom. En tilsvarende ordning bør vurderes for (deler av) Kvislådalsvegen, slik at tillatt kjøring begrenses til de som er grunneiere/har bruksrett i området. Kvislådalsvegen er utpekt som et fokusområde, den går langt inn i området og er mindre brukt av allmenheten enn Sølndalsvegen.

Det vises til at vegene i Haustdalen og Sølndalen er sterke barrierer for villreinen pga. bruken. Til vegbruk hører også villcamping og parkering/stopp. Kommunene kan, med samtykke av grunneieren, regulere denne bruken etter [§15 i friluftslova](#). Eidfjord kommune har fastsatt en slik forskrift, om «[atferdsreglar og parkering på og ved Tinnhølvengen, Eidfjord kommune, Vestland](#)» bl.a. for å sikre trekkveger for villreinen;: «*Føremålet med forskrifta er regulering av atferd og parkering på og langs Tinnhølvengen frå avkøyring frå RV7 v/Tråastølen til og med parkeringsplassen på Tinnhølen og på Tråastølen*». Det er kommunen som selv utarbeider en slik forskrift, og som etter en høring, vedtar forskriften. Bistand til utarbeiding kan søkes hos Statsforvalteren i Innlandet.

Behovet for slike reguleringer langs veiene i Haustdalen og Sølndalen bør vurderes, enten i planen nå eller som en oppfølging av planen.

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten mottok i 2024 flere bekymringsmeldinger om kjøring på Reinsliven og gamle Folldalsveg (markert med gult på kartskissen under). Det er uheldig for villreintrekket nord-sør dersom det utvikler seg en gjennomfartstrafikk her.

Figur 4. Gule markeringer i kartet er klassifisert som traktorveger

Alvdal kommune har på forespørsel opplyst at de tre vegstrekningene ligger som traktorveger i den offentlige kartbaser. Det tilrås derfor at kommunene skilter de tre vegstrekningene med innkjøring forbudt for motorkjøretøyer (forbud mot kjøring på traktorvei utenom landbruksdrift), for å unngå gjennomfartstrafikk fra Haustdalen til Folldal.

Sykelsti

I plandokumentet er det vist til at:

«Det ligger inne 15 km med sykkelsti langs Reinsliveien i Alvdal. Denne stopper på kommunegrensa til Folldal. Det er sannsynlig at denne fortsetter videre ca. 8 km til Grimsbu, eller parkeringen ved Røtjønna i Folldal. Denne er derfor forlenget videre inn i Folldal». På vedlagte kart er det imidlertid ikke forlenget med grønt.

Stier som går øst-vest vil i særlig grad kunne fungere som barrierer for villreintrekket, og må gis en grundig vurdering. Ut fra villreinhensyn er det ikke ønskelig at den strekningen som her er nevnt markeres som sykkelsti. Trekket nord-sør i dette området er særlig sårbart, og økt sykkeltrafikk her vil kunne ha en negativ effekt på trekket. Lokalkjente vil sannsynligvis bruke sykkelmulighetene i området uansett, men det er ikke ønskelig med markedsføring av mulighetene gjennom sti- og løypeplanen.

Fjerning av stier – turportaler

Som det vises til i kapittel 9 i planen er mye informasjon om stier og løyper lett tilgjengelig digitalt. Det er ressurskrevende å jobbe opp mot mange turportaler. Den mest brukte turportalen i Norge er imidlertid ut.no, med om lag 6 millioner brukere i 2020 og 2021. På ut.no ligger det både stier og turforslag som ikke er i samsvar med forslaget til sti- og løypeplan, se f.eks. <https://ut.no/tur/115494/kjemsfjellet-rundt/kart#10.23/62.0953/10.1875>

Redaksjonen i ut.no har signalisert at de ikke ønsker å markedsføre turer som er direkte i strid med forvaltningens ønsker. Det tilrås derfor at det tas kontakt med redaksjonen og be om at stier og turmål som ikke er i samsvar med sti- og løypeplanen fjernes (post@ut.no).

El-sykling

El-sykling er ikke omtalt særskilt i planen. I utgangspunktet kan det sykles over alt i utmark i fjellet ([Friluftslovas §2](#)), med unntak av naturvernområder. Dette omfatter også bruk av el-sykkel.

Bruk av el-sykkel fører ikke verken til større forstyrrelser eller slitasje enn bruk av en ikke-motorisert sykkel. El-sykling kan imidlertid gi vesentlig økt rekkevidde. El-sykling gjør at friluftslivutøverne kommer seg inn i et område med mindre anstrengelser enn ved bruk av vanlig sykkel. Når det blir enklere og raskere å komme seg et godt stykke inn i et fjellområde, vil dagsturister kunne ha tid og krefter til å besøke områder lengre inn fra veiens slutt, enn ved bruk av vanlig sykkel. I områder med sårbare arter som villrein og allerede høyt besøkstrykk, vil dette være en uønsket utvikling.

El-sykling er derfor av de ferdselsformer en bør følge utviklingen av, og regulere hvis det blir en stor økning. Kommunen kan gjennom utarbeiding av en lokal forskrift forby bruk av el-sykler i enkelte områder eller på nærmere angitte strekninger eller traséer ([Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag](#), §2a): *Kommunen kan i forskrift begrense eller forby bruk av elektriske sykler i hele eller deler av utmarka.*) Også grunneier kan forby bruk av el-sykkel.

Motorferdsel ellers

I tiltaksdelen punkt 1 foreslås det at all motorferdsel skal omsøkes på nytt i den enkelte kommune, og vurdere tillatelsene opp mot villreinhensyn. Tiltaket vil gjøre at en får en samla vurdering av motorferdselen. Dette er et svært positivt. Tiltaket vil imidlertid være ressurskrevende. Det vil også kunne være unødvendig konfliktskapende, dersom eksisterende tillatelser blir innskrenket. Det bør derfor vurderes om det finnes alternative måter å løse dette på.

Etter [Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag](#), §3 kan kommunen gi bestemmelser om kjøring som nevnt i bokstavene b–g, herunder om områder, traséer, sesonglengde, tidspunkter for kjøring, utstyr m.v.

Det tilrås at kommunene som oppfølging av sti- og løypeplanen utarbeider felles forskrifter for motorferdsel i Sølnekletten villreinområde, framfor å inndra gjeldende tillatelser for ny vurdering. Disse forskriftene vil da bli gjeldende for alle nye søknader. Her vil også sluttdato for kjøring på våren kunne inkluderes (punkt 2 i tiltaksdelen). En felles forskrift kan sikre en helhetlig vurdering opp mot villreininteressene, og likebehandling på tvers av kommunegrensene i et felles område.

3. Organiserte turer

I tiltaksdelen blir det foreslått søknadsplikt til kommunen for nye stier og løyper (inkludert rydding av gamle ferdselsveier) og ulike former for turposter. For organiserte turer foreslås det at slike turer *bør* omsøkes til kommunen. At det her er brukt *bør* og ikke *skal* skyldes sannsynligvis at hjemmelsgrunnlaget for å regulere organisert ferdsel er mangelfullt utenom verneområder. Det er desto viktigere at kommunene prøver å etablere en god dialog med turlag og andre lokale arrangører, f.eks. gjennom et årlig kontaktmøte først på vinteren.

4. Oppfølging og revisjon av planen

I handlingsplanen, punkt 13 heter det at «*Sti- og løypeplan skal ikke være et statisk dokument, men skal rulleres ved behov når man ser det foreligger større endringer som bør synliggjøres i løypekartet eller i planen. Det er kommunene som skal stå for rulleringen og vurdere om endringene krever ny høringsrunde*».

Med fire likestilte kommuner og uten at noen av kommunene er gitt et hovedansvar for oppfølging av planen, anbefales det at oppfølging og revisjon av planen formaliseres i større grad. Dette for å sikre at planen blir det arbeidsverktøyet som den er tiltenkt. Det tilrås at en prosjektgruppe videreføres, med en administrativ deltaker fra hver kommune og med ett medlem fra Sølnekletten villreinutvalg. Disse bør ha minimum et møte årlig, for å gjennomgå hvordan planen følges opp og behov for nye tiltak/revisjoner.

En vurdering av behovet for å revidere planen bør også inngå i hver enkelt kommunes planstrategi, som utarbeides for hver valgperiode.

5. Villreinnemndas rolle

Villreinnemnda er satt som høringsinstans/samarbeidspart for flere av tiltakene. Dette er positivt, gitt at nemndas ressurser strekker til.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det er svært positivt at kommunene har utarbeidet en felles sti- og løypeplan for Sølnekletten-området, med flere forslag for å styre og overvåke ferdselen på framover. For villreinen er det viktig med helhetlige vurdering av leveområdet. For brukerne vil planen kunne sikre likebehandling på tvers av kommunegrensene.

Dagens bruk er godt dokumentert. Det savnes imidlertid en grundigere diskusjon av dagens bruk opp mot villreinens arealbruk. I og med at det kun foreslås en overvåking av ferdselsutviklingen for de mest brukte stiene og løypene, og ikke konkrete endringer i sti- og løypenettet, ligger det implisitt i planen at dagens sti- og løypenett er vurdert som lite konfliktfylt i forhold til villreinens bruk av området. Dette er vurderinger som burde vært tydeliggjort i planen.

De tiltak som er foreslått er først og fremst innrettet mot å styre framtidig ferdsel. De stier som er foreslått nedlagt er mindre brukte stier. Ingen skiløyper er foreslått nedlagt. Skal planen fungere etter hensikten er det derfor viktig at planen blir «et levende dokument» som følges opp og revideres jevnlig.

Nemnda har følgende enkeltkommentarer til planens innhold (jfr. omtale foran):

- Omtalen av nasjonale styringssignaler for forvaltningen av villreinområdene bør inkludere Stortingsmeldingen for villrein og statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet fra 2024.
- Behovet for reguleringer av villcamping og parkering langs veiene i Haustdalen og Sølndalen bør vurderes, enten i planen nå eller som en oppfølging av planen. Det samme gjelder stenging av (deler av) Kvislådalsvegen slik at kun grunneiere/bruksberettigede kan kjøre på vegen.
- De tre vegstrekningene langs Reinslivegen og gamle Folldalsveg som er klassifisert som traktorveg bør skiltes med innkjøring forbudt for motorkjøretøyer (utenom landbruksdrift), for å unngå gjennomfartstrafikk fra Haustdalen til Folldal.
- Sykkelvegen langs Reinsliveien til Folldal bør tas ut av plandokumentet.
- El-sykling er av de ferdselsformer en bør følge utviklingen av, og regulere hvis det blir en stor økning.
- Det tilrås at kommunene som oppfølging av sti- og løypeplanen utarbeider felles forskrifter for motorferdsel i Sølnekletten villreinområde, framfor å inn dra gjeldende tillatelser for ny vurdering.

- Kommunene oppfordres til å etablere en god dialog med turlag og andre lokale arrangører av organiserte turer, f.eks. gjennom et årlig kontaktmøte.
- Det anbefales at oppfølging og revisjon av planen formaliseres gjennom videreføring av en prosjektgruppe med en administrativ deltaker fra hver kommune og med ett medlem fra Sølnekletten villreinutvalg. En vurdering av behovet for å revidere planen bør også inngå i hver enkelt kommunes planstrategi, som utarbeides for hver valgperiode.
- Villreinnemnda er positiv til å ha en rolle som høringsinstans/samarbeidspart, gitt at nemndas ressurser strekker til.

NEMNDAS BEHANDLING

Planen er lite ambisiøs når det gjelder å fjerne stier. Det er et forholdsvis tett stinett i de sentrale områdene, og her kunne en ha vurdert om en f.eks. trenger stier på begge sider av Breisjøen?

Det er bra at det kommer en felles plan, men den må brukes aktivt og revideres.

Det burde vært kartlagt hvordan aktivitetsfirmaer bruker området.

VEDTAK

Det er svært positivt at kommunene har utarbeidet en felles sti- og løypeplan for Sølnekletten-området, med flere forslag for å styre og overvåke ferdselen på framover. For villreinen er det viktig med helhetlige vurdering av leveområdet. For brukerne vil planen kunne sikre likebehandling på tvers av kommunegrensene.

Dagens bruk er godt dokumentert. Det savnes imidlertid en grundigere diskusjon av dagens bruk opp mot villreinens arealbruk. I og med at det kun foreslås en overvåking av ferdselsutviklingen for de mest brukte stiene og løypene, og ikke konkrete endringer i sti- og løypenettet, ligger det implisitt i planen at dagens sti- og løypenett er vurdert som lite konfliktfylt i forhold til villreinens bruk av området. Dette er vurderinger som burde vært tydeliggjort i planen.

De tiltak som er foreslått er først og fremst innrettet mot å styre framtidig ferdsel. De stier som er foreslått nedlagt er mindre brukte stier. Ingen skiløyper er foreslått nedlagt. Skal planen fungere etter hensikten er det derfor viktig at planen blir «et levende dokument» som følges opp og revideres jevnlig.

Nemnda har følgende enkeltkommentarer til planens innhold (jfr. omtale foran):

- Omtalen av nasjonale styringssignaler for forvaltningen av villreinområdene bør inkludere Stortingsmeldingen for villrein og statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet fra 2024.
- Behovet for reguleringer av villcamping og parkering langs veiene i Haustdalen og Sølndalen bør vurderes, enten i planen nå eller som en oppfølging av planen. Det samme gjelder stenging av (deler av) Kvislådalsvegen slik at kun grunneiere/bruksberettigede kan kjøre på vegen.
- De tre vegstrekningene langs Reinslivegen og gamle Folldalsveg som er klassifisert som traktorveg bør skiltes med innkjøring forbudt for motorkjøretøyer (utenom landbruksdrift), alternativt stenges med bom, for å unngå gjennomfartstrafikk fra Haustdalen til Folldal.
- Sykkelvegen langs Reinliveien til Folldal bør tas ut av plandokumentet.

- El-sykling er av de ferdselsformer en bør følge utviklingen av, og regulere hvis det blir en stor økning.
- Det tilrås at kommunene som oppfølging av sti- og løypeplanen utarbeider felles forskrifter for motorferdsel i Sølnekletten villreinområde, framfor å inndra gjeldende tillatelser for ny vurdering. I de sentrale områdene bør det være en restriktiv praksis for motorferdsel/løypekjøring.
- Kommunene oppfordres til å etablere en god dialog med turlag og andre lokale arrangører av organiserte turer, f.eks. gjennom et årlig kontaktmøte.
- Det anbefales at oppfølging og revisjon av planen formaliseres gjennom videreføring av en prosjektgruppe med en administrativ ansatt fra hver kommune og med ett medlem fra Sølnekletten villreinutvalg. En vurdering av behovet for å revidere planen bør også inngå i hver enkelt kommunes planstrategi, som utarbeides for hver valgperiode.
- Villreinnemnda er positiv til å ha en rolle som høringsinstans/samarbeidspart, gitt at nemndas ressurser strekker til.

Emne: Høringsinnspill - Sti- og løypeplan Sølnekletten villreinområde

Kopi: Simen Nyhus <simen.nyhus@gmail.com>

Til: Postmottak Rendalen <postmottak@rendalen.kommune.no>

Sendt: 06.03.2025 22:38:39

Fra: Ola Flaten <Ola.Flaten@nibio.no>

You don't often get email from ola.flaten@nibio.no [Learn why this is important](#)

Til prosjektleder Rendalen kommune

Villreinfeltene Bakkfjellet, Nyhussetra, Follandsvangen og Flatsetra i Avdal og Øltjørnsetra i Folldal hadde årsmøte den 4. mars. En sak vi drøftet var høring av stipeplan for Sølnekletten. Vi har følgende innspill:

Vi er enige i forslag til tiltak foreslått i tiltaksdelen

Vi vil spesielt påpeke at perioden med ti på topp turer innen villreinområdet må avgrenses (4). Enkelte topper bør sikkert heller ikke inkluderes. Sommeren 2025 har Avdal Turforening valgt ut Veslesølnekletten som en toppene (ifølge aktivitetsbrosjyre vinter). Dette er et eksempel på et fjell hvor bestigning i 10-på-topp sammenheng avsluttes i god tid før reinsdyrjakt starter. Samtidig vil vi berømme turforeninger og mange gode tiltak for folkehelse og en aktiv livsførsel.

Vi har lagt merke til at enkelte turgåere (med eller uten hund, i eller utenfor jakta, barmark som på snøføre) oppsøker reinsdyra aktivt (kanskje for å få bilder de kan av på sosiale medier). I stedet burde man prøve å ikke forstyrre reinsdyra. Vi mener behov for å informere folk som ferdes i området om hvordan man bør oppføre seg i møte med reinsdyr. En mulighet kan være å sette opp enkle og oversiktlige informasjonstavler ved viktige parkeringsplasser – vinter som sommer. Videre kan det plakatene settes inn en QR-kode man kan skanne som for å kunne lese mer eller bilder om hvordan man bør oppføre seg i møte med reinen, atferdsmønster til reinsdyr ved villreinen i Sølnekletten osv. Antakelig er det mulig å søke om tilskott og prosjektpenger til tiltak av denne typen, som må utføres samordna på et høgere nivå enn de enkelte felt.

For feltene

Simen Nyhus og Ola Flaten

Høringsuttalelse Urørt ski- og sykkeleventyr AS

Under følger en høringsuttalelse fra Urørt ski- og sykkeleventyr AS til sti- og løypeplan for Sølnekletten villreinområde som nå er sendt ut på høring.

Urørt ski- og sykkeleventyr er en totalleverandør av guidede naturopplevelser på og sykkel. Med base på gårdstunet vårt i Alvdal har vi utviklet bedriften fra å liten bedrift med én sysselsatt, til en bedrift som i 2024 omsatte for 2,6 milli engasjerer 10 guider både sommer og vinter.

Vi har frontet behovet for en sti- og løypeplan for Alvdal helt siden vi startet leserinnlegg i Alvdal Midt i Væla i 2022 begrunnet vi hvorfor. ~~Hele~~ dette leserinnlegget kan leses i lenken under, men vi har også gjengitt store deler leserinnlegget her da det gir en god beskrivelse av hvordan vi jobber og tenker fokus på blant annet villrein <https://www.alvdalmiv.no/2022/folk/leserinnlegg/alvdal-norges-beste-sykkeldestinasjon/>)

Hvordan vi jobber i dag

Urørt sitt mål er å være en lokal verdiskaper som utvikler lokalsamfunnet sammen med kommune, næringsaktører, frivillige organisasjoner, grunneiere og lokalbefolkning. Til våre egne turer har vi gjort en grundig jobb gjennom flere kartlegge hvilke stier som best egner seg for stisykling. ~~Både~~ hva som gir de sykkel- og naturopplevelsene, og hvilke stier som best egner seg for sykling. I områder har jordsmonn som egner seg veldig godt for sykling, noen områder seg godt i visse perioder, andre egner seg ikke, og noen områder egner seg godt om man gjør noen enkle tiltak som klopping.

Vi stiller strenge krav til våre guider. Vi har 10 guider i arbeid i løpet av et største guidefirmaet innen stisykling i Norge. Alle våre guider skal være sertifiserte sykkelguider, og gjennom utdanningen lærer de blant annet hvordan de skal skape best mulig sykkelopplevelse med minst mulig avtrykk. Viktige hjelpemidler er og ti stivettreglene <https://www.nots.no/stivettreglene> som er en kjent rettesnor for de fleste stisyklister, og vi kjører egen internopplæring hvert år, med blant annet på ferdsl i villreinområder.

Et annet sentralt moment for oss er å sørge for at vi ikke skaper såkalte brukerkonflikter. Det være seg med grunneiere, andre menneskelige brukere i naturen, beitedyr eller ville dyr. I vårt område er selvsagt forholdet til villrein viktig. Vi har ingen turer som går i kalve- og kjerneområdet til villreinen og vi oss primært i randsona til villreinområdet. Siden stiene må tørke opp, så start ikke sykkellesongen i fjellet før kalvinga er over.

Før tur informerer vi alle våre gjester hvordan de skal oppføre seg dersom vi villrein, og vi ber også alle våre gjester om å sette digitale kartløsninger som på privat så våre digitale spor ikke er synlige. Det siste er et sentralt moment kommer tilbake til senere.

De fleste stisyklister ønsker likevel å sykle på egenhånd, uten guide. En av de enkleste måtene å finne fram på selv når det ikke er skiltede stier og ruter er andres digitale spor. Jo flere som sykler i et område, jo flere digitale spor bli

Hvis man skal styre trafikk er det viktig at man har kontroll på både digitale og fysiske spor, og lager en god plan for besøksforvaltning. Kort fortalt, hva slags aktivitet ønsker man hvor, og når. Man ønsker å kanalisere ferdselen til områder som tåler forskjellige type aktiviteter og i ulike deler av sesongen, både med tanke på nåværende og andre brukergrupper. Og ikke minst må man bruke plattformer for trafikkstyring som brukerne faktisk bruker. I den forbindelse er ansvarlig formidling et viktig prinsipp som betyr at skilting, merking, informasjon og annen tilrettelegging gjøres bevisst med mål om nettopp kanalisering av ferdsel og ansvarlig atferd.

Innspill til sti- og løypeplanen

Manglende kunnskapsgrunnlag

Formålet til sti- og løypeplanen «er å lage en felles sti- og løypeplan for Sølknle villreinområde i kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Alvdal og Følldal som sikrer enhetlig og samkjørt forvaltning av ferdselen i området. Det er også et mål å samle oversikt over stier og løyper i området og etablere en handlingsplan som kan bedre forholdene for villreinen i området samtidig som det legges til retning for en bærekraftig bruk.»

Sti- og løypeplanen i sin nåværende form har et begrenset kunnskapsgrunnlag. Den er en rekke stier som ikke er inkludert i sti- og løypeplanen, og det kan derfor anses som en samlet oversikt over stier og løyper i området. Kunnskapsgrunnlaget bør for eksempel inneholde kartdata fra Strava Heatmap og andre kilder, som kan bilde på bruken av stiene knyttet til ulike aktiviteter. Her bidrar vi gjerne for å bidra til den manglende oversikten som er i nåværende utgave av sti- og løypeplanen.

Temaplanen er ikke juridisk bindende, men den vil likevel være en del av et kunnskapsgrunnlag for fremtidige beslutninger. Det er viktig at kunnskapsgrunnlaget er så korrekt og oppdatert som mulig. Det fremstår også uklart hvilken juridisk status sti- og løypeplanen har, all den tid den også inkluderer en tiltaksdel som legger begrensninger på ferdsel.

Kobling mellom tiltaksdel og manglende kunnskapsgrunnlag

Sti- og løypeplanen inkluderer en tiltaksdel med flere tiltak som skal legge til rette for en bærekraftig bruk. Dersom sti- og løypeplanen blir vedtatt i sin nåværende form, vil det være en rekke stier som ikke vil være inkludert i planen, og da blir det et spørsmål om hvilken status disse stiene da vil ha i fremtidig forvaltning. Det står blant annet om man må søke om tillatelse til blant annet rydding av «nye» stier. Hva ligger her i «nye»? Vil det si stier som ikke er inkludert i sti- og løypeplanen?

Et annet spørsmål er om det vil være forskjellig terskel og vurdering for å få tillatelse til rydding og vedlikehold av stier som ikke er i sti- og løypeplanen vs de som er i sti- og løypeplanen? Det er flere ubesvarte spørsmål som dukker opp, og som ikke er

adressert tilstrekkelig i nåværende form av sti- og løypeplanen. Det er helt sensens oversikten over stier og løyper er så komplett som mulig.

Et annet spørsmål som er ubesvart, er om det kun er stiene i sti- og løypeplanen man ønsker ferdsel på? Hvis man ser på et heatmap på Strava som registrerer stier, veier og løyper som brukes mest vil man se at det er en rekke stier som ikke er med i denne sti- og løypeplanen og som da følgelig heller ikke vil bli med i eventuell plan for trafikkstyring i fremtiden. Da vil man heller ikke lykkes med trafikkstyring. Gjennom trafikkstyring bør man velge ut hvilke stier som skal legges til for bruk, blant annet gjennom skilting og merking, og hvor det også må informeres til brukerne om sårbarhet mtp villrein.

DNT har også foreslått å legge ned flere stier som blir lite brukt. Flere av disse blir ofte brukt av stisyklister, men de blir kanskje ikke brukt særlig mye av DNT. Følgelig er det et annet eksempel på manglende kunnskapsgrunnlag. Når det er foreslått at disse stiene skal fjernes fra kartet så returnerer da spørsmålet om status disse populære stiene vil få i fremtiden?

Turstier vs sykkelstier

I sti- og løypeplanen er det definert et skille mellom turstier og sykkelstier. Definisjonen sykkelsti har ingen praktisk verdi, annet enn for å beskrive bygde som er konstruert spesifikt for sykkel, slik som for eksempel det som er bygget i Trysil.

Gjennom frilufsloven § 2 er man sikret fri ferdsel på stier, vilkårlig av hvordan ferdes, så lenge ferdselen ikke er motorisert. All ferdsel med stisykkel er følge turstier, og det er derfor et kunstig skille å skille mellom tursti og sykkelsti. Det er også skapt en forventning om at sykling kun skal foregå på den 15 km lange definerte sykkelstien i sti- og løypeplanen, og det er det ikke grunnlag for med bakgrunn i frilufsloven.

Trafikkstyring

For at man skal få effektiv trafikkstyring er det nødvendig å lage en plan for hvordan man skal styre trafikken på de plattformene som folk faktisk bruker. For eksempel har det hatt veldig liten effekt å fjerne stier på ut.no og norgeskart for å styre trafikk for stisyklister, siden disse bruker strava, trailguide, mountainbike united, trailforks og lignende plattformer til å navigere og planlegge turer. I tillegg må det formidles informasjon på sentrale utfartspunkter. Vi mener at en effektiv trafikkstyring krever besøksstrategi med tiltak som er tilpasset de forskjellige målgruppene, og som baseres på kunnskap og innsikt i de forskjellige målgruppenes ferdsel og behov.

Kommersielle og organiserte turer utgjør en svært liten andel av den totale trafikken i Sør-Innkletten villreinområde. For eksempel hadde Urørt ca 100 unike gjester med på tur innenfor grensene til Sør-Innkletten villreinområde i 2024, fordelt på ca 15 - 20 dager i tidsperioden juni til oktober. Ved kun å legge begrensninger på den kommersielle organiserte delen av trafikken, gjør man ikke grep for å styre trafikken der det er størst volumet er, og den trafikken som vil ha størst effekt, som er privat ferdsel. I frilufsloven / allemannsretten er det ikke skilt mellom organisert og uorganisert ferdsel.

ferdsel, og et slikt tiltak må i så fall etableres gjennom egen forskrift i kommunen §15 i friluftsløven.

Vi forstår at det er fristende å innføre tiltak som er enkelt å administrere, men målet er bedre trafikkstyring er det ikke et spesielt effektivt tiltak å begrense kommersielle og organiserte turer.

I starten av januar sendte vi inn en søknad til Miljødirektoratet, sammen med Alvdal og Mountainbike United. Prosjektet vi søkte om støtte til er utvikling av tekniske løsninger i appen Mountainbike United for å sikre at økt trafikk ikke slår på bekostning av livsvilkår for villreinstammen i Sølnekletten villreinområde, andre dyr og beitedyr og/eller skape interessekonflikter med andre brukere av naturen i nærområdene til Alvdal.

Gjennom appen Mountainbike United skal vi utvikle løsninger for digital trafikkstyring som både styrer trafikken til de minst sårbare områdene, og som samtidig bidrar med informasjon og kunnskap til brukere av appen om naturen, det biologiske mangfoldet og dyrelivet i områdene de ferdes. Dette innebærer også muligheten for å åpne og stenge områder og stier i appen i forskjellige perioder. For eksempel i kalvingsperioden i villreinen, starten av elgjakta osv.

I tillegg vil vi gjennom utvikling av appen kunne bruke innsamlet data fra brukerne til å lage verktøy for en så effektiv og presis besøksstyring og besøksforvaltning som mulig. Datene som innhentes fra brukerne, blant annet om hvor de ferdes og når, vil bli brukt i en kunnskaps- og datastyrt utvikling, og funksjonaliteten som utvikles gjennom dette prosjektet blir standardiserte funksjoner i appen, som gjør at de også kan tas i bruk på andre destinasjoner i fremtiden.

Etter vår mening er dette et bedre tiltak for effektiv trafikkstyring, enn regulering av organiserte og kommersielle turer.

Unødvendig byråkratisk

All den tid Sølnekletten villreinområde ikke har vernestatus med en definert verneforskrift så er det ingen hjemmel for å kreve at man må søke om å få gjennomføre organiserte og kommersielle turer. Ordlyden i tiltaksdelen er at organiserte og kommersielle *bør* søke kommunen. Vi oppfatter dette som en påstand å innføre noe som det ikke er hjemmel for, og etter vår mening bør dette kunne på en måte som er mye mindre byråkratisk enn søknad for alle planlagte turer i friluftsløven/ allemannsretten skilles det ikke mellom organisert og uorganisert ferdsl, og et slikt tiltak må i så fall etableres gjennom egen forskrift i kommunen §15 i friluftsløven.

Kalvingstiden er ikke en periode som er spesielt aktuell for verken organiserte eller kommersielle turer, og man kunne for eksempel sette en datobegrensning i kalvingstida hvor man ikke kan tilby organiserte og kommersielle turer, i stedet for at man skal søke for hver gang.

Vi har også tatt til orde for en reisemålsledelse i Alvdal kommune, slik at man har en arena hvor næring, forvaltning, kommune og frivillighet kan møtes, senest gjennom gjennomføring av tiltaksplan for Alvdal kommune i desember 2024. I stedet for å innføre

mer byråkrati kan man heller etablere noen faste møtearener mellom forvaltning næring som kan dekke det samme behovet gjennom dialog, og som også kan til økt utveksling av kompetanse og erfaringer, da det i de aller fleste tilfeller forvaltning og næring faktisk har de samme interessene.

Et annet tiltak vi har tatt til orde for er at man burde søke om å få en ser utdanning av naturguider via Storsteigen VGS og Universitetet i Innlandet på Evenstad. Kunnskap er et bedre verktøy enn forbud, og da kan man bidra til kunnskap og forståelse både lokalt, nasjonalt og internasjonalt og inkludere det som en del av formidlingen til opplevelsesaktører.

Konklusjon

Vi ser positivt på at det endelig er utarbeidet en sti- og løypeplan for Sølkle villreinområde, og at man får et felles dokument som kan brukes til besøksfor og trafikkstyring i fremtiden. Samtidig mener vi at det er behov for en del just av sti- og løypeplanen som nevnt ovenfor. Tiltaksdel til sti- og løypeplanen va nevnt i søknaden til Miljødirektoratet, men ~~stiv~~ og løypeplanen skal inkludere en tiltaksdel så må denne inneholde tiltak som bidrar til effektiv trafikkstyring, og bare tiltak som innføres fordi de er enkle å administrere.

Alvdal, 21. 02. 2025

Audun Lutnæs

Daglig leder

Urørt ski- og sykkeleventyr AS